

URDHËR¹**Nr. 122, datë 12.3.2019****PËR MIRATIMIN E RREGULLORES PËR
PËRCAKTIMIN E KËRKESAVE DHE
PROCEDURAVE ADMINISTRATIVE QË
LIDHEN ME AERODROMET NË
REPUBLIKËN E SHQIPËRISË**

Në zbatim të nenit 102, pika 4 të Kushtetutës, të ligjit nr. 10040, datë 22.12.2008 “Kodi Ajror i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar, dhe në përputhje me ligjin nr. 9658, datë 18.12.2006 “Për ratifikimin e marrëveshjes shumëpalëshe ndërmjet Komunitetit Evropian dhe shteteve anëtare të tij, Republikës së Shqipërisë, Bosnjës dhe Hercegovinës, Republikës së Bullgarisë, Republikës së Kroacisë, Republikës së Maqedonisë, Republikës së Islandës, Republikës së Malit të Zi, Mbretërisë së Norvegjisë, Republikës së Rumanisë, Republikës së Serbisë dhe Misionit Administrativ të Përkohshëm të Kombeve të Bashkuara në Kosovë, për krijimin e një zone të përbashkët të aviacionit evropian”,

URDHËROJ:

1. Miratimin e rregullores “Për përcaktimin e kërkesave dhe procedurave administrative që lidhen me aerodromet në Republikën e Shqipërisë”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij urdhri dhe është pjesë përbërëse e tij.

2. Ngarkohet Autoritetit i Aviacionit Civil për ndjekjen dhe zbatimin e këtij urdhri.

Ky urdhër hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**MINISTRI I INFRASTRUKTURËS DHE
ENERGJISË
Belinda Balluku**

¹ Ky urdhër përafrohet rregulloren e Komisionit Evropian 139/2014, e datës 12 shkurt 2014, që përcakton kërkesat teknike dhe procedurat administrative në lidhje me aerodromet në pajtim me rregulloren (KE) nr. 216/2008 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, e ndryshuar me rregulloren (BE) 2018/401, Fletore Zyrtare e BE-së L44, datë 14.2.2014 dhe L72, datë 15.3.2018.

RREGULLORE

PËR PËRCAKTIMIN E KËRKESAVE DHE PROCEDURAVE ADMINISTRATIVE QË LIDHEN ME AERODROMET NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË

Kjo rregullore përfshin kërkesat dhe procedurat administrative që lidhen me aerodromet në Republikën e Shqipërisë, në përputhje me udhëzimin e ministrit përgjegjës për transportin nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar me udhëzimin nr. 3, datë 13.3.2015.

Neni 1

Objekti dhe qëllimi

1. Kjo rregullore përcakton rregulla të hollësishme, për:

a) kushtet për përcaktimin dhe njoftimin tek aplikanti për bazat e certifikimit të zbatueshme për një aerodrom siç parashikohet në shtojcat II dhe III;

b) kushtet për lëshimin, mbajtjen, ndryshimin, kufizimin, pezullimin ose heqjen e certifikatave të aerodromeve dhe certifikatave për organizatat përgjegjëse për operimin e aerodromeve, duke përfshirë kufizimet operative që lidhen me projektimin specifik të aerodromit, të përcaktuara në shtojcat II dhe III;

c) kushtet për operimin e një aerodromi në përputhje me kërkesat themelore të përcaktuara në shtojcën Va dhe, nëse është e zbatueshme, në përputhje me shtojcën Vb, të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011, i ndryshuar, siç përcaktohet në shtojcën IV;

d) përgjegjësitë e mbajtësve të certifikatave siç përcaktohet në shtojcën III;

e) kushtet për pranimin dhe konvertimin e certifikatave ekzistuese të aerodromit të lëshuara nga Autoriteti i Aviacionit Civil përpara hyrjes në fuqi të kësaj rregullore;

f) kushtet për vendimin e mos lejimit të përjashtimeve të përmendura në nenin 4, pika 3 (3b), të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar, duke përfshirë këtu kriteret për aerodromet e mallrave, njoftimin e aerodromeve të përjashtuara, si dhe rishikimin e përjashtimeve të dhëna;

g) kushtet sipas të cilave operimet do të

ndalohen, kufizohen ose do të jenë subjekt i disa kushteve në interes të sigurisë në operim (*safety*) të përcaktuara në shtojcën III;

h) disa kushte dhe procedura për deklarimin nga ofruesit e shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve dhe për mbikëqyrjen e ofruesve të shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve të parashikuar në nenin 8a, pika 2 (e), i udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar, siç përcaktohet në shtojcat II dhe III.

2. Autoriteti i Aviacionit Civil i përfshirë në certifikimin dhe mbikëqyrjen e aerodromeve, e operatorëve të aerodromit dhe ofruesve të shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve duhet të përmbushë kërkesat e përcaktuara në shtojcën II.

3. Operatorët e aerodromit dhe ofruesit e shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve do të jenë në përputhje me kërkesat e përcaktuara në shtojcën III të kësaj rregulloreje.

4. Operatorët e aerodromit do të jenë në përputhje me kërkesat e përcaktuara në shtojcën IV të kësaj rregulloreje.

Neni 2

Përkufizimet

Për qëllim të kësaj rregulloreje:

1. “Aerodrom” nënkupton një zonë të caktuar (duke përfshirë çdo ndërtesë, instalime dhe pajisje) në tokë ose mbi ujë, ose mbi ndonjë strukturë fikse në tokë, fikse në det apo strukturë lundruese që do të përdoret tërësisht apo pjesërisht për mbërritjen, nisjen dhe lëvizjen e avionëve mbi sipërfaqe.

2. “Aeroplan” nënkupton një avion të drejtuar nëpërmjet energjisë, më i rëndë se ajri, i cili e përfiton ngritjen në fluturim kryesisht nga reaksionet aerodinamike në sipërfaqet të cilat mbeten fikse në kushte të caktuara të fluturimit.

3. “Audit” nënkupton një proces sistematik, të pavarur dhe të dokumentuar për marrjen e të dhënave (provave) dhe vlerësimin e tyre në mënyrë objektive për të përcaktuar shkallën në të cilën janë përmbushur kërkesat.

4. “Autoriteti Kompetent” nënkupton Autoritetin e Aviacionit Civil Shqiptar, më poshtë referuar Autoriteti i Aviacionit Civil, me kompetencat dhe përgjegjësitë e nevojshme për certifikimin dhe mbikëqyrjen e aerodromeve, si dhe personelin dhe organizatat e përfshira në to.

5. “Avion” nënkupton një mjet që përfiton mbështetje në atmosferë nga reaksionet e ajrit, të ndryshme nga reaksionet e ajrit kundrejt sipërfaqes së tokës.

6. “Dokumenti i Pranimit të Devijimit dhe Veprimit” (DPDV) nënkupton një dokument të hartuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil për përpilimin e elementeve provuese (dëshmisë) së paraqitur për të justifikuar pranimin e devijimeve nga specifikimet e certifikimit të miratuara me rregullore të Autoritetit të Aviacionit Civil.

7. “Inspektim” nënkupton një vlerësim të pavarur nëpërmjet vëzhgimeve dhe gjykimeve të shoqëruara sipas rastit nga matje, eksperimentime ose vlerësime, në mënyrë që të verifikohet përputhshmëria me kërkesat e zbatueshme.

8. “Lëvizje” nënkupton ngritjen ose uljen e avionit.

9. “Mbikëqyrja e vazhdueshme” nënkupton detyrat të cilat ushtrohen për zbatimin e programit të mbikëqyrjes në çdo kohë nga ana e Autoritetit të Aviacionit Civil për të verifikuar se kushtet sipas të cilave është dhënë një certifikate vazhdojnë të plotësohen gjatë periudhës së vlefshmërisë së saj.

10. “Pengesë” nënkupton të gjithë objektet e palëvizshëm ose të lëvizshëm (qoftë të përkohshëm apo të përhershëm) ose pjesë të tyre, të cilët:

- janë të vendosur në një zonë të destinuar për lëvizjen në tokë të avionit; ose

- shtrihen mbi një sipërfaqe të caktuar për mbrojtjen e avionit në fluturim; ose

- qëndrojnë jashtë këtyre sipërfaqeve të përcaktuara dhe që janë vlerësuar si një rrezik për lundrimin ajror;

11. “Shërbimi i menaxhimit të vendqëndrimit të avionit” nënkupton një shërbim të ofruar për menaxhimin e aktiviteteve, lëvizjen e avionëve dhe automjeteve në një vendqëndrim të avionit.

12. “Specifikimet e certifikimit” nënkupton standardet teknike të hartuara nga Agjencia dhe të pranuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil në cilësinë e një autoriteti mbikëqyrës kombëtar, të cilat përcaktojnë mjetet për të treguar përputhshmërinë me udhëzimin nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe me rregullat zbatuese të tij, standarde të cilat mund të përdoren nga një organizatë për qëllime certifikimi.

13. “Sipërfaqe e kufizuar e pengesave” nënkupton një sipërfaqe që përcakton kufijtë në të

cilat objektet mund të projektohen në hapësirën ajrore.

14. “Sipërfaqe e mbrojtur nga pengesa” nënkupton një sipërfaqe e përcaktuar për sistemin e treguesit vizual të këndit të afrimit mbi të cilën nuk do të lejohen objekte ose shtrirje të objekteve ekzistuese përveçse kur, sipas mendimit të autoritetit përkatës, objekti i ri ose shtrirja e tij do të jenë të mbrojtura nga një objekt ekzistues i palëvizshëm.

15. “Vendqëndrimi i avionit” nënkupton një zonë të caktuar për të akomoduar avionët për qëllim të hipjes dhe zbritjes së pasagjerëve, ngarkimit dhe shkarkimit të postës, mallrave, karburantit, si dhe për qëllime të parkimit apo mirëmbajtjes.

Neni 3

Mbikëqyrja e aerodromeve

1. Autoriteti i Aviacionit Civil është Autoriteti Kompetent, me kompetencat, përgjegjësitë e nevojshme për certifikimin dhe mbikëqyrjen e aerodromeve, të personelit dhe të organizatave të përfshira në to.

2. Autoriteti i Aviacionit Civil është i pavarur nga operatorët e aerodromit dhe ofruesit e shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit. Autoriteti i Aviacionit Civil ushtron kompetencat e tij në mënyrë të paanshme dhe transparente.

3. Autoriteti i Aviacionit Civil duhet të ketë kapacitetet dhe burimet e nevojshme për të përmbushur kërkesat e tij sipas kësaj rregulloreje.

4. Personeli i Autoritetit të Aviacionit Civil nuk do të kryejë aktivitete të mbikëqyrjes kur ka fakte se kjo do të çojë direkt apo indirekt në një konflikt interesi, veçanërisht kur lidhen me interesa familjare ose financiare.

5. Personeli i autorizuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil për kryerjen e detyrave të certifikimit dhe/ose të mbikëqyrjes duhet të jetë i autorizuar për të kryer, më së paku, detyrat e mëposhtme:

a) të shqyrtojë procesverbalet (regjistrat), të dhënat, procedurat dhe gjithë materialet e tjera që lidhen me kryerjen e certifikimit dhe/ose detyrat e mbikëqyrjes;

b) të marrë me vete kopje ose evidenca nga këto procesverbale (regjistra), të dhëna, procedura dhe materiale të tjera;

- c) të kërkojë në vend çdo shpjegim verbal;
- d) të hyjë në aerodrome, objektet përkatëse të tyre, zonat e operimit ose zona të tjera përkatëse, si dhe mjetet e transportit;
- e) të kryejë auditime, hetime, kontrole, ushtrime(teste), vlerësime dhe inspektime;
- f) të ndërmarrë ose të nisë masat detyruese që konsiderohen si të përshtatshme.

6. Detyrat e paragrafit 5 do të kryhen në përputhje me legjislacionin kombëtar të Republikës së Shqipërisë.

Neni 4

Informacione për Agjencinë Evropiane për Sigurinë e Aviacionit

Brenda tre muajve, duke filluar nga data e hyrjes në fuqi të kësaj rregulloreje, Autoriteti i Aviacionit Civil duhet të marrë masa për të komunikuar me Agjencinë Evropiane të Sigurisë së Aviacionit (“Agjencinë”) në lidhje me informimin për emrat, vendndodhjet, kodet aeroportuale të ICAO-s së aerodromeve dhe emrat e operatorëve të aerodromit, si dhe numrin e udhëtarëve dhe lëvizjeve të mallrave të aerodromeve për të cilat zbatohen dispozitat e udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe të kësaj rregulloreje.

Neni 5

Përfshirjet

1. Autoriteti i Aviacionit Civil do të njoftojë Agjencinë për vendimin e tij për dhënien e një përjashtimi në përputhje me nenin 3 (3b) të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar, brenda një muaji pas vendimit të marrë. Informacioni i përcjellë Agjencisë do të përfshijë listën e aerodromeve në fjalë, emrin e operatorit të aerodromit dhe numrin e lëvizjeve të pasagjerëve dhe mallrave të aerodromit të vitit përkatës.

2. Autoriteti i Aviacionit Civil do të shqyrtojë mbi baza vjetore shifrat e trafikut të aerodromit të përjashtuar. Nëse shifrat e trafikut në këtë aerodrom kanë tejkalar ato të parashikuara në nenin 4, pika 3 (3b), të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar gjatë tri viteve të fundit të njëpasnjëshme, Autoriteti i Aviacionit Civil do të informojë Agjencinë dhe do të anulojë përjashtimin.

3. Komisioni Evropian mund të shprehet që të mos lejohet një përjashtim në rastet e mëposhtme:

a) kur nuk janë përmbushur objektivat e përgjithshme të sigurisë të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011, i ndryshuar;

b) kur shifrat përkatëse të trafikut të pasagjerëve dhe mallrave janë tejkalar gjatë tri viteve të fundit të njëpasnjëshme;

c) kur përjashtimi nuk është në përputhje me ndonjë legjislacion tjetër përkatës, duke konsideruar parashikimet e marrëveshjes shumëpalëshe.

4. Kur Komisioni Evropian shprehet që përjashtimi nuk është i lejuar, Autoriteti i Aviacionit Civil, në kuadër të zbatimit të marrëveshjes shumëpalëshe, do të anulohet përjashtimin.

Neni 6

Konvertimi i certifikatave

1. Certifikatat e lëshuara nga Autoriteti i Aviacionit Civil përpara hyrjes në fuqi të kësaj rregulloreje do të mbeten të vlefshme deri në afatin që ato janë lëshuar, në përputhje me këtë nen, ose në rast se janë lëshuar pa afat, deri më 31 dhjetor 2020.

2. Para përfundimit të periudhës së specifikuar në paragrafin 1 të lartpërmendur, Autoriteti i Aviacionit Civil do të lëshojë certifikatat për aerodromet dhe operatorët e aerodromit në fjalë, në qoftë se janë plotësuar kushtet e mëposhtme:

a) baza e certifikimit e përmendur në shtojcën II të kësaj rregulloreje është vendosur duke përdorur specifikimet e certifikimit të rekomanduara nga Agjencia dhe të pranuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil, duke përfshirë këtu raste të mundshme të niveli ekuivalent të sigurisë dhe kushteve të veçanta të cilat janë identifikuar dhe dokumentuar;

b) zotëruesi i certifikatës ka treguar pajtueshmërinë me specifikimet e certifikimit të cilat janë të ndryshme nga kërkesat kombëtare mbi bazën e të cilave është lëshuar certifikata ekzistuese;

c) zotëruesi i certifikatës ka treguar pajtueshmëri me ato kërkesa të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij, të cilat janë të zbatueshme për organizimin dhe operimin e tij dhe që janë të ndryshme nga kërkesat kombëtare sipas të cilave është lëshuar certifikata ekzistuese.

3. Me përjashtim të paragrafit 2, pika “b” të lartpërmendur, Autoriteti i Aviacionit Civil mund të

vendosë të heqë detyrimin e demonstrimit të pajtueshmërisë nëse ai e konsideron se ky demonstrim krijon një përpjekje të tepruar apo jo proporcionalë.

4. Autoriteti i Aviacionit Civil do të mbajë të dhënat, për një periudhë prej të paktën pesë vjetësh, të dokumenteve që lidhen me procedurën e konvertimit të certifikimit.

Neni 7

Devijimet nga specifikimet e certifikimit

1. Autoriteti i Aviacionit Civil mundet që, deri më 31 dhjetor 2024, të pranojë aplikime për një certifikate që përfshin devijime nga specifikimet e certifikimit të hartuara nga vetë ai, në qoftë se plotësohen kushtet e mëposhtme:

a) Devijimet nuk kualifikohen si rast i një niveli ekuivalent të sigurisë teknike sipas ADR.KA.C.020, as nuk kualifikohen si një rast i kushtit të veçantë sipas ADR.KA.C.025 të shtojcës II të kësaj rregulloreje;

b) Devijimet kanë ekzistuar para hyrjes në fuqi të kësaj rregulloreje;

c) Devijimet kanë respektuar kërkesat thelbësore të shtojcës Va të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar, të plotësuara me masa zbutëse dhe veprime korigjuese sipas nevojës;

d) Për çdo devijim është kryer një vlerësim mbështetës mbi sigurinë.

2. Autoriteti i Aviacionit Civil do të përpilojë dëshmi që provojnë plotësimin e kushteve të përmendura në paragrafin 1 të mësipërm në një Dokument të Pranimit të Devijimit dhe Veprimit (DPDV). DPDV-ja do t'i bashkëngjitet certifikatës. Autoriteti i Aviacionit Civil do të specifikojë periudhën e vlefshmërisë së DPDV-së.

3. Operatori i aerodromit dhe Autoriteti i Aviacionit Civil do të verifikojnë se kushtet e përmendura në paragrafin 1 të mësipërm vazhdojnë të përmbushen. Nëse nuk rezulton kështu DPDV do të ndryshohet, pezullohet ose revokohet.

Neni 8

Ruajtja e rrethinave të aerodromit

1. Autoriteti i Aviacionit Civil do të sigurojë që janë zhvilluar konsultime në lidhje me ndikimet në sigurinë në operim të ndërtimeve të propozuara për t'u bërë brenda kufijve të kufizimeve të pengesave

dhe sipërfaqeve mbrojtëse, si dhe sipërfaqeve të tjera të lidhura me aerodromin.

2. Autoriteti i Aviacionit Civil do të sigurojë që janë zhvilluar konsultime në lidhje me ndikimet në sigurinë teknike të ndërtimeve të propozuara për t'u ndërtuar përtej kufijve të kufizimeve të pengesave dhe sipërfaqeve mbrojtëse, si dhe sipërfaqeve të tjera që lidhen me aerodromin dhe të cilat tejkalojnë lartësinë e përcaktuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil.

3. Autoriteti i Aviacionit Civil do të sigurojë koordinimin për ruajtjen e aerodromeve që ndodhen afër kufijve kombëtarë me shtetet e tjera anëtare të ZPEA-së (sipas përcaktimeve të marrëveshjes shumëpalëshe).

Neni 9

Monitorimi i rrethinave të aerodromit

Autoriteti i Aviacionit Civil do të sigurojë që janë zhvilluar konsultime në lidhje me aktivitetet njerëzore dhe përdorimin e tokës, të tilla si:

a) çdo zhvillim apo ndryshim në përdorimin e tokës në zonën e aerodromit;

b) çdo zhvillim që mund të krijojë pengesa të shkaktuara nga turbulenca që mund të jenë të rrezikshme për operimet e avionëve;

c) përdorimi i dritave të rrezikshme, konfuze dhe çorientuese;

d) përdorimi i sipërfaqeve me reflektim të lartë të cilat mund të shkaktojnë verbim;

e) krijimi i zonave që mund të nxisin aktivitetin e kafshëve të egra, të rrezikshme për operimet e avionit;

f) burimet e rrezatimit të padukshëm ose prania e objekteve të lëvizshëm ose të palëvizshëm, të cilët mund të ndërhyjnë ose ndikojnë negativisht në performancën e sistemeve të komunikimit aeronautik, lundrimit dhe mbikëqyrjes.

Neni 10

Menaxhimi i rrezikut të kafshëve të egra

1. Autoriteti i Aviacionit Civil do të sigurojë që rreziku i goditjeve nga kafshët e egra është vlerësuar nëpërmjet:

a) krijimit të një procedure kombëtare për regjistrimin dhe raportimin e goditjeve të avionit nga kafshët e egra;

b) grumbullimit të informacionit nga operatorët e avionëve, personeli i aerodromit dhe burime të tjera për praninë e kafshëve të egra që përbëjnë një

rrezik potencial për operimet e avionëve; dhe

c) vlerësimin të vazhdueshëm të rrezikut të kafshëve të egra nga personeli kompetent.

2. Autoriteti i Aviacionit Civil do të sigurojë që raportet e goditjeve nga kafshët e egra janë mbledhur dhe dërguar tek ICAO, për përfshirjen në bazën e të dhënave të Sistemit të Informacionit për Goditjet nga Zogjtë (IBIS) të ICAO-s.

Neni 11 Zbatimi

Rregullorja dhe shtojcat I, II, III dhe IV bashkëlidhur, pjesë përbërëse të kësaj rregulloreje zbatohen në të gjithë Republikën e Shqipërisë.

SHTOJCA I PËRKUFIZIMET PËR TERMAT E PËRDORUR NË SHTOJCAT II DERI IV

Për qëllim të këtij udhëzimi:

1. “Mjetet e pranueshme të pajtueshmërisë (MPP)” nënkupton standarde jo të detyrueshme të miratuara nga Agjencia dhe të pranuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil për të ilustruar mjetet për përcaktimin e pajtueshmërisë me udhëzimin nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij;

2. “Distanca e disponueshme e shpejtim-ndalimit (DDShN)” nënkupton gjatësinë e rrugës në dispozicion të ngritjes së avionit plus gjatësinë e zonës së ndalimit, nëse është parashikuar;

3. “Shërbimi i kontrollit të aerodromit” nënkupton një shërbim të kontrollit të trafikut ajror (KTA) për trafikun e aerodromit;

4. “Pajisjet e aerodromit” nënkupton çdo pajisje, aparat, mekanizëm, program apo aksesori, që është përdorur ose do të përdoret për të kontribuar në operimin e avionit në një aerodrom;

5. “Të dhënat aeronautike” nënkupton një përfaqësim të fakteve aeronautike, koncepteve ose udhëzimeve në një formë zyrtare të përshtatshme për komunikim, interpretim apo përpunim;

6. “Shërbimi i informacionit aeronautik” nënkupton një shërbim të vendosur brenda zonës së përcaktuar të mbulimit, përgjegjës për ofrimin e informacionit aeronautik dhe të dhënave të nevojshme për sigurinë teknike, rregullsinë, dhe efikasitetin e lundrimit ajror;

7. “Shërbimet e lundrimit ajror” nënkupton

shërbimet e trafikut ajror; komunikimit, lundrimit dhe mbikëqyrjes; shërbimet meteorologjike për lundrimin ajror; dhe shërbimet e informacionit aeronautik;

8. “Shërbimet e trafikut ajror” nënkupton shërbimet e ndryshme të informacionit të fluturimit, shërbimet e alarmit, shërbimet këshillimore të trafikut ajror dhe shërbimet e kontrollit të trafikut ajror (shërbimet e kontrollit të zonës ajrore, afrimit dhe aerodromit);

9. “Shërbimi (KTA) i kontrollit të trafikut ajror” nënkupton një shërbim të ofruar me qëllim:

1. parandalimin e përplasjeve:

- ndërmjet avionëve,

- në zonën e manovrimit ndërmjet avionëve dhe pengesave;

2. përshpejtimin dhe mbajtjen e një fluksi të rregullt të trafikut ajror;

10. “Vendqëndrimi i avionit” nënkupton një zonë të caktuar mbi një platformë me qëllim që të përdoret për parkimin e një avioni;

11. “Rruga ndërlidhëse për në vend parkimin e avionëve” nënkupton një pjesë të vendqëndrimit të avionëve e caktuar si një rrugë ndërlidhëse dhe që do të përdoret vetëm për aksesin e avionëve në vend parkim;

12. “Mjetet alternative të pajtueshmërisë” janë ato që propozojnë një alternativë ndaj mjeteve ekzistuese të pranuar të pajtueshmërisë ose ato që propozojnë mjete të reja për përcaktimin e pajtueshmërisë me udhëzimin nr. 3, datë 7.2.2011, “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij, për të cilat nga Autoriteti i Aviacionit Civil nuk ka është miratuar asnjë mjet shoqëruar i pranuar i pajtueshmërisë;

13. “Shërbimi i alarmit” nënkupton një shërbim të ofruar për të njoftuar organizatat përkatëse lidhur me avionin në nevojë për ndihmën e kërkim-shpëtimit, si dhe për t’i ardhur në ndihmë këtyre organizatave sipas rastit;

14. “Rrugë ndërlidhëse në vendqëndrimin e avionëve” nënkupton një pjesë të një sistemi të rrugëve ndërlidhëse e vendosur në vendqëndrimin e avionëve dhe që do të sigurojë një rrugë lidhëse hyrëse nëpërmjet vendqëndrimit të avionëve;

15. “Zonë e pastër (pa pengesa)” nënkupton një zonë të përcaktuar drejtkëndore në tokë ose në ujë, nën kontrollin e subjektit përkatës, e zgjedhur ose e përgatitur si një zonë e

përshtatshme mbi të cilën një aeroplan mund të bëjë një pjesë të ngjitjes së tij fillestare në një lartësi të caktuar;

16. “Mallra të rrezikshme” nënkupton artikujt ose substancat që janë në gjendje të paraqesin rrezik për shëndetin, sigurinë, pronën apo mjedisin dhe të cilat janë renditur në listën e mallrave të rrezikshme në udhëzimet teknike të ICAO-s, ose janë klasifikuar në bazë të këtyre udhëzimeve teknike;

17. “Cilësia e të dhënave” nënkupton një shkallë apo nivel besimi, se të dhënat e ofruara, plotësojnë kërkesat e përdoruesit të këtyre të dhënave lidhur me saktësinë, zbërthimin dhe integritetin;

18. “Distancat e deklaruara” nënkupton:

- gjatësinë e pistës në dispozicion për vrullin në ngritje të avionit (GjPDNA);

- distancën në dispozicion për ngritjen e avionit (DDNA);

- distancën në dispozicion për përshpejtimin-ndalimin e avionit (DDPNA);

- distancën në dispozicion për uljen e avionit (DDUA);

19. “Shërbimi i informacionit të fluturimit” nënkupton një shërbim të ofruar me qëllim dhënien e këshillave dhe informatave të dobishme për operimin e sigurt dhe efikas të fluturimeve;

20. “Parimet e faktorëve njerëzorë” nënkupton parimet të cilat zbatohen për projektimet aeronautike, certifikimet, trajnimet, operimet dhe mirëmbajtjen dhe të cilat kërkojnë ndërlikime të sigurt ndërmjet njeriut dhe komponentëve të tjerë të sistemit duke marrë në konsideratë performancën njerëzore;

21. “Performanca njerëzore” nënkupton aftësitë dhe kufizimet njerëzore të cilat kanë një ndikim në sigurinë dhe efikasitetin e operimeve aeronautike;

22. “Pistë me instrumente” nënkupton një nga llojet e mëposhtme të pistave që do të shërbejnë për operimin e avionëve duke përdorur procedurat me mjetet e afrimit instrumental:

1. “Pistë me afrim jo preciz”: një pistë me shërbim të ofruar nga mjetet vizuale dhe të paktën një ndihmë jovizuale, e destinuar për operacione uljeje pas një operacioni të afrimit me instrument të tipit A (sipas përcaktimit të pikës 47a të këtij neni);

2. “Pistë me afrim preciz, kategoria I”: një pistë me shërbim të ofruar nga mjetet vizuale dhe të paktën një ndihmë jovizuale, e destinuar për operacione uljeje pas një operacioni të afrimit me

instrument të tipit B KAT I (sipas përcaktimit të pikës 47b të këtij neni);

3. “Pistë me afrim preciz, kategoria II”: një pistë me shërbim të ofruar nga mjetet vizuale dhe të paktën një ndihmë jovizuale, e destinuar për operacione uljeje pas një operacioni të afrimit me instrument të tipit B KAT II (sipas përcaktimit të pikës 47b të këtij neni);

4. “Pistë me afrim preciz, kategoria III”: një pistë me shërbim të ofruar nga mjetet vizuale dhe të paktën një ndihmë jovizuale, e destinuar për operacione uljeje pas një operacioni të afrimit me instrument të tipit B KAT IIIA, IIIB ose IIIC në dhe përgjatë sipërfaqes së pistës (sipas përcaktimit të pikës 47b të këtij neni);

23. “Integriteti” nënkupton shkallën e sigurisë që një e dhënë aeronautike dhe vlera e saj nuk kanë humbur apo ndryshuar që nga të dhënat origjinale ose nga ndryshimi i autorizuar;

24. “Distanca në dispozicion për ulje (DDU)” nënkupton gjatësinë e pistës e cila është deklaruar si e disponueshme dhe e përshtatshme për lëvizjen në tokë të një aeroplani që është duke u ulur;

25. “Procedurat në shikueshmëri të ulët” nënkupton procedurat që zbatohen në një aerodrom me qëllim garantimin e operacioneve të sigurt gjatë afrimeve në shikueshmëri më të ulët se kategoria e I, të ndryshme nga standardi i kategorisë II dhe III dhe ngritjet në shikueshmëri të ulët;

26. “Ngritje (*take-off*) me shikueshmëri të ulët (NSHU)” nënkupton një ngritje me një diapazon të shikueshmërisë së pistës (DShP) më të ulët se 400 m, por jo më të ulët se 75 m;

27. “Operime më të ulëta se standardi i kategorisë I” nënkupton një afrim instrumental të kategorisë I dhe një operim uljeje duke përdorur lartësinë e përcaktuar (LP) të kategorisë I, me një diapazon të shikueshmërisë së pistës (DShP) më të ulët se sa normalisht e shoqëruar nga lartësia e përcaktuar e zbatueshme (LP), por jo më e ulët se 400 m;

28. “Zona e manovrimit” nënkupton atë pjesë të një aerodromi e cila do të përdoret për ngritjen, uljen dhe lëvizjen e avionëve, duke përjashtuar këtu vendqëndrimet e avionëve;

29. “Shërbimet meteorologjike” nënkupton ato facilitete dhe shërbime që i ofrojnë avionëve parashikime, përmbledhje dhe vëzhgime meteorologjike, si dhe çdo informacion dhe të

dhëna të tjera meteorologjike të siguruara nga Shqipëria për përdorim aeronautik;

30. “Shënues (*marker*)” nënkupton një objekt të vendosur mbi sipërfaqen e tokës, me qëllim për të treguar një pengesë ose për të përcaktuar një kufi;

31. “Shenjë (*marking*)” nënkupton një simbol ose grup simbolesh të vendosura mbi sipërfaqen e zonës së lëvizjes me qëllim përcjelljen e informacioneve aeronautike;

32. “Zona e lëvizjes” nënkupton atë pjesë të aerodromit që do të përdoret për ngritjen, uljen dhe lëvizjen e avionëve, duke përfshirë këtu dhe zonën e manovrimit dhe të vendqëndrimit të avionëve;

33. “Shërbimet e lundrimit” nënkupton ato facilitete dhe shërbime që i ofrojnë avionëve informacionin e pozicionimit dhe koordinimit;

34. “Pistë pa instrumente” nënkupton një pistë që do të shërbejë për operimin e avionëve duke përdorur procedurat vizuale të afrimit;

35. “Operime të tjera nga ato standarde të kategorisë II” nënkupton një afrim instrumental preciz dhe një operacion uljeje duke përdorur ILS ose MLS ku nuk janë në dispozicion disa ose të gjithë elementet e sistemit të ndriçimit të afrimit preciz kategoria II, dhe me:

- lartësi të përcaktuar (LP) nën 200 ft por jo më pak se 100 ft; dhe

- diapazon të shikueshmërisë së pistës (DShP) jo më pak se 350 m;

36. “Çikli i planifikimit të mbikëqyrjes” nënkupton një periudhë kohore në të cilën verifikohet përputhshmëria e vazhdueshme;

37. “Rruga ndërlihdhëse për dalje të shpejtë” nënkupton një rrugë ndërlihdhëse e lidhur me një pistë në një kënd të ngushtë dhe e projektuar për t’i mundësuar avionëve të uljes që të kthehen me një shpejtësi më të madhe se ajo që arrihet te rrugët e tjera dalje, duke minimizuar si rrjedhojë kohën e zënies së pistës;

38. “Pistë” nënkupton një zonë të caktuar drejtkëndore në një aerodrom tokësor e përgatitur për uljen dhe ngritjen e avionëve;

39. “Tipi i pistës” nënkupton një pistë me instrumente apo pistë pa instrumente;

40. “Diapazoni i shikueshmërisë të pistës (DShP)” nënkupton diapazonin mbi të cilin piloti i një avioni në aksin e pistës (vijën qendrore të pistës) mund të shikojë shenjat ose dritat e pistës apo të identifikojë aksin e saj;

41. “Sistemi i menaxhimit të sigurisë (*safety*)”

nënkupton një qasje sistematike në menaxhimin e sigurisë duke përfshirë strukturën e nevojshme organizative, përgjegjësitë, politikat dhe procedurat;

42. “Zona e ndalimit (*stopway*)” nënkupton një zonë të përcaktuar drejtkëndore në tokë, në fund të distancës në dispozicion për ngritje (GjPDNA), e parapërgatitur si një zonë e përshtatshme në të cilën një avion mund të ndalet në rastin e anulimit të një ngritjeje;

43. “Distanca në dispozicion për ngritje (DDNA)” nënkupton gjatësinë në dispozicion për marrjen vrull në ngritje plus gjatësinë e zonës së pastër (*clearway*), nëse parashikohet;

44. “Gjatësia në dispozicion për vrullin në ngritje (GjPDNA)” nënkupton gjatësinë e pistës së deklaruar si e disponueshme dhe e përshtatshme për marrjen vrull në tokë të një avioni në ngritje;

45. “Rruga ndërlihdhëse (*taxiway*)” nënkupton një rrugë të përcaktuar në një aerodrom tokësor që shërben për ecjen e avionit dhe për realizimin e një ndërlihdhëje midis një pjese të aerodromit dhe një tjetre, duke përfshirë këtu:

- rrugët ndërlihdhëse të avionëve në vend parkim;
- rrugët ndërlihdhëse në vendqëndrimin e avionëve;

- rrugët ndërlihdhëse me dalje të shpejtë;

46. “Udhëzime teknike” nënkupton botimin më të fundit në fuqi të “Udhëzimeve teknike për transportin e sigurt ajror të mallrave të rrezikshme” (dokumenti 9284-AN/905), duke përfshirë çdo shtesë dhe shtojcë, të miratuar dhe të publikuar nga Organizata Ndërkombëtare e Aviacionit Civil;

47. “Kushtet e certifikatës” nënkupton sa në vijim:

- treguesin e vendndodhjes sipas ICAO-s;
- kushtet për të operuar (VFR/IFR, ditën/natën);

- pistën – distancat e deklaruar;

- tipin e pistës dhe afrimet e mundësuar;

- kodin e referimit të aerodromit;

- shtrirjen (fushëveprimin) e operimeve të avionëve me kod reference (sipas gërmës) të aerodromit më të lartë;

- ofrimin e shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit (po / jo);

- nivelin e mbrojtjes kundër zjarrit dhe shpëtimit;

(47a) “operacion i afrimit të instrumentit të tipit A” do të thotë një operacion i afrimit me instrument me një lartësi minimale të zbritjes ose

lartësi të përcaktuar në ose mbi 75 metra (250 ft);

(47b) “operacion i afrimit të instrumentit të tipit B” nënkupton një operacion të afrimit me instrument me një lartësi të përcaktuar nën 75 m (250 ft). Operacionet e afrimit me instrumentin e tipit B kategorizohen si vijon:

1. Kategoria I (KAT I): një lartësi e përcaktuar jo më e vogël se 60 m (200 ft) dhe me një shikueshmëri jo më të vogël se 800 m ose një distancë vizuale të pistës jo më pak se 550 m;

2. Kategoria II (KAT II): një lartësi e përcaktuar më e ulët se 60 m (200 ft), por jo më e ulët se 30 m (100 ft) dhe një distancë pamore e pistës jo më pak se 300 m;

3. Kategoria IIIA (KAT IIIA): një lartësi e përcaktuar më e ulët se 30 m (100 ft) ose asnjë lartësi e përcaktuar dhe një distancë pamore e pistës jo më pak se 175 m;

4. Kategoria IIIB (KAT IIIB): një lartësi e përcaktuar më e ulët se 15 m (50 ft) ose asnjë lartësi e përcaktuar dhe një distancë pamore e pistës më pak se 175 m, por jo më pak se 50 m;

5. Kategoria IIIC (KAT IIIC): nuk ka lartësi të përcaktuar dhe nuk ka limit kufizimi pamor të pistës;

48. “Mjetet ndihmëse vizuale” nënkupton treguesit dhe pajisjet sinjalizuese, shenjat, dritat, tabelat, ose kombinimet e tyre.

SHTOJCA II

KËRKESAT E AUTORITETIT - AERODROMET (PJESA ADR.KA)²

NËNPJESA A - KËRKESA TË PËRGJITHSHME (ADR.KA.A)

ADR.KA.A.001 Qëllimi

Kjo shtojcë përcakton kërkesat për Autoritetin e Aviacionit Civil i përfshirë në certifikimin dhe mbikëqyrjen e aerodromeve, operatorëve të aerodromit dhe ofruesve të shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit.

ADR.KA.A.005 Autoriteti Kompetent

Autoriteti i Aviacionit Civil do të jetë përgjegjës, për:

a) certifikimin dhe mbikëqyrjen e aerodromeve dhe operatorëve të tyre;

b) mbikëqyrjen e ofruesve të shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit.

ADR.KA.A.010 Dokumentacioni i mbikëqyrjes

a) Autoriteti i Aviacionit Civil do t’ia vërë në dispozicion aktet ligjore, standardet, rregullat, publikimet teknike dhe dokumentet përkatëse, personelit të tij, në mënyrë që ata të kryejnë detyrat e caktuara dhe të përmbushin përgjegjësitë e tyre.

b) Autoriteti i Aviacionit Civil do të vërë në dispozicion të operatorëve të aerodromeve dhe palëve të tjera të interesuara aktet ligjore, standardet, rregullat, publikimet teknike dhe dokumentet që lidhen me operatorët e aerodromit, për të lehtësuar pajtueshmërinë e tyre me kërkesat e zbatueshme.

ADR.KA.A.015 Mjetet e pajtueshmërisë

a) Autoriteti i Aviacionit Civil do të pranojë dhe përdorë mjetet e pranueshme të pajtueshmërisë (MPP) të zhvilluara nga Agjencia, të cilat do të përdoren për të krijuar përputhjen me udhëzimin nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij. Kur mjetet e pranueshme të pajtueshmërisë janë plotësuar, atëherë janë përmbushur edhe kërkesat përkatëse të rregullave zbatuese.

b) Për të vendosur pajtueshmërinë me rregullat zbatuese mund të përdoren mjetet alternative të pajtueshmërisë.

c) Autoriteti i Aviacionit Civil do të krijojë një sistem për të vlerësuar në mënyrë të vazhdueshme se mjetet alternative të pajtueshmërisë të përdorura nga ai ose nga operatorët e aerodromit apo ofruesit e shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit nën mbikëqyrjen e tij sigurojnë pajtueshmërinë me udhëzimin nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe me rregullat zbatuese të tij.

d) Autoriteti i Aviacionit Civil do të vlerësojë mjetet alternative të pajtueshmërisë të propozuar nga një operator aerodromi ose një ofrues i shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit, në përputhje me ADR.KO.A.015, duke analizuar dokumentacionin e siguruar dhe, nëse konsiderohet e nevojshme, kryerjen e një inspektimi të operatorit të aerodromit, të aeroportit ose ofruesit të shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit.

² ADR – do të thotë aerodromet dhe KA – do të thotë kërkesat për autoritetin. Përcaktimi i numrit rendor të kërkesave është bërë i tillë që të jetë në përputhje me numrat rendorë të përcaktuar në rregulloret përkatëse të BE-së, të zbatueshme sipas kërkesave të marrëveshjes shumëpalëshe.

Kur Autoriteti i Aviacionit Civil konstaton se mjetet alternative të pajtueshmërisë të propozuara nga operatori i aerodromit ose ofruesi i shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit janë në pajtueshmëri me rregullat e zbatimit, ai duhet që, pa ndonjë vonesë të pajustificuar:

1. të njoftojë aplikantin se mjetet alternative të pajtueshmërisë mund të zbatohen dhe, nëse është e aplikueshme, të ndryshojë certifikatën ose miratimin e aplikantit në përputhje me rrethanat;

2. të informojnë Agjencinë për përmbajtjen e tyre, duke përfshirë kopjet e dokumentacionit përkatës;

3. të informojë shtetet e tjera anëtare të ZPEA-së sipas përcaktimeve të marrëveshjes shumëpalëshe në lidhje me mjetet alternative të pajtueshmërisë që u pranuan; dhe

4. të informojë aerodromet e tjera të certifikuara të vendosura në Republikën e Shqipërisë, sipas rastit.

e) Kur vetë Autoriteti i Aviacionit Civil përdor mjete alternative të pajtueshmërisë për të arritur pajtueshmërinë me udhëzimin nr. 3, datë 7.2.2011”Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, të ndryshuar dhe rregullat e zbatueshme të tij, ai duhet:

1. t’i verë ato në dispozicion të operatorëve të aerodromit dhe ofruesve të shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit që janë nën mbikëqyrjen e tij; dhe

2. të njoftojë pa vonesë Agjencinë.

Autoriteti i Aviacionit Civil do t’i sigurojë Agjencisë një përshkrim të plotë të mjeteve alternative të pajtueshmërisë, duke përfshirë çdo rishikim të procedurave që mund të jenë të përshtatshme, si dhe një vlerësim duke demonstruar se janë plotësuar rregullat zbatuese.

ADR.KA.A.025 Informacioni për Agjencinë

a) Autoriteti i Aviacionit Civil do të njoftojë pa vonesë Agjencinë në rast të ndonjë problemi të rëndësishëm me zbatimin e udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, të ndryshuar dhe rregullave zbatuese të tij.

b) Autoriteti i Aviacionit Civil do të vërë në dispozicion të Agjencisë, informacionet e rëndësishme që lidhen me sigurinë në operim, të cilat rrjedhin nga raportet sinjalizuese të ngjarjeve që ajo ka marrë.

ADR.KA.A.030 Reagimi i menjëhershëm për

një problem të sigurisë në operim

a) Pa cenuar urdhrin e ministrit nr. 68, datë 10.6.2011 “Për raportimin e ngjarjeve në aviacionin civil”, Autoriteti i Aviacionit Civil do të zbatojë një sistem për të mbledhur në mënyrë të përshtatshme, analizuar dhe shpërndarë informacionet e sigurisë në operim (*safety*).

b) Agjencia do të zbatojë një sistem për të analizuar në mënyrë të përshtatshme çdo informacion të marrë që lidhet me sigurinë teknike dhe pa vonesa të kota do t’i japë Shteteve Anëtare të ZPEA-së dhe Komisionit çdo informacion, duke përfshirë rekomandimet apo veprimet korrigjuese që duhet të ndërmerren, të nevojshme për ata që të reagojnë në kohën e duhur, për një problem të sigurisë teknike që përfshin aerodromet, operatorët e aerodromit dhe ofruesit e shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit, të cilët i nënshtrohen udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011”Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, të ndryshuar dhe rregullave zbatuese të tij.

c) Me marrjen e informacionit të referuar në pikat “a” dhe “b” të lartpërmendura, Autoriteti i Aviacionit Civil do të marrë masat e duhura për të adresuar problemin e sigurisë në operim, duke përfshirë dhënien e direktivave të sigurisë teknike në përputhje me ADR.KA.A.040.

d) Masat e marra në përputhje me pikën “c” do të njoftohen menjëherë tek operatorët e aerodromit apo ofruesit e shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit, të cilët duhet të jenë në pajtueshmëri me to në bazë të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, të ndryshuar dhe rregullave zbatuese të tij. Autoriteti i Aviacionit Civil duhet gjithashtu t’i njoftojë ato masa Agjencisë dhe, kur kërkohet veprim i kombinuar, Shteteve të tjera Anëtare të interesuara sipas përcaktimit të marrëveshjes shumëpalëshe.

ADR.KA.A.040 Direktivat e sigurisë në operim (*safety*)

a) Autoriteti i Aviacionit Civil do të nxjerrë një udhëzues të sigurisë në operim (*safety*) në qoftë se ai ka përcaktuar ekzistencën e një gjendjeje të pasigurt që kërkon veprim të menjëhershëm, duke përfshirë paraqitjen e pajtueshmërisë me çdo specifikim të ndryshuar ose shtesë të certifikimit të vendosur nga Autoriteti i Aviacionit Civil, nëse ai e sheh si të nevojshme.

b) Një udhëzues i sigurisë në operim do të

përcillet tek operatorët e aerodromit apo ofruesit e shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit në fjalë, sipas rastit, dhe duhet të përmbajë si minimum, informacionin e mëposhtëm:

1. identifikimin e gjendjes të pasigurt;
2. identifikimin e projektit, pajisjeve, apo operimeve që preken;
3. veprimet e kërkuara dhe arsyetimi i tyre, duke përfshirë specifikimet e ndryshuara ose shtesë të certifikimit që duhen përmbushur;
4. afatin kohor për përputhjen me veprimet e kërkuara; dhe
5. datën e hyrjes në fuqi të saj.

c) Autoriteti i Aviacionit Civil do t'i dërgojë Agjencisë një kopje të direktivës së sigurisë në operim.

d) Autoriteti i Aviacionit Civil do të verifikojë pajtueshmërinë e operatorëve të aerodromit dhe të ofruesve të shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit me direktivat e zbatueshme të sigurisë në operim.

NËNPJESA B - MENAXHIMI (ADR.KA.B)

ADR.KA.B.005 Sistemi i menaxhimit

a) Autoriteti i Aviacionit Civil do të krijojë dhe do të mbajë një sistem të menaxhimit, duke përfshirë si minimum:

1. politikat dhe procedurat e dokumentuara për të përshkruar organizimin e tij, mjetet dhe metodat për të arritur pajtueshmërinë me udhëzimin nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, të ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij. Procedurat do të mbahen të përditësuara dhe do të shërbejnë si dokumente themelore të punës brenda Autoritetit të Aviacionit Civil për të gjitha detyrat që lidhen me të;

2. një numër të mjaftueshëm personeli, duke përfshirë inspektorët e aerodromit, për të kryer detyrat dhe për të përmbushur përgjegjësitë e tyre. Ky personel do të jetë i kualifikuar për të kryer detyrat e caktuara dhe do të ketë njohuritë e nevojshme, përvojën, trajnimin fillestar, trajnimin në vendin e punës dhe trajnimin periodik për të garantuar kompetencën e vazhdueshme. Duhet të ekzistojë një sistem për planifikimin e disponueshmërisë së personelit, më qëllim realizimin e të gjitha detyrave përkatëse;

3. facilitetet e nevojshme dhe zyrat për të kryer detyrat e përcaktuara;

4. një proces formal për të monitoruar pajtueshmërinë e sistemit të menaxhimit me kërkesat përkatëse dhe përshtatshmërinë e procedurave, duke përfshirë krijimin e një procesi të auditimit të brendshëm dhe një procesi të menaxhimit të rrezikut të sigurisë (*safety*).

b) Autoriteti i Aviacionit Civil, për çdo fushë të aktivitetit të përfshira në sistemin e menaxhimit, do të caktojë një ose më shumë persona me përgjegjësinë e përgjithshme për menaxhimin e detyrave përkatëse.

c) Autoriteti i Aviacionit Civil do të përcaktojë procedurat për pjesëmarrje në një shkëmbim të ndërsjellët të gjithë informacionit të nevojshëm dhe ndihmën e autoriteteve të tjera kompetente të interesuara.

ADR.KA.B.010 Shpërndarja e detyrave të subjektet e kualifikuara

a) Detyrat që lidhen me certifikimin fillestar apo mbikëqyrjen e vazhdueshme të personave apo organizatave që i nënshtrohen udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullave zbatuese të tij, do të shpërndahen nga Autoriteti i Aviacionit Civil vetëm të subjektet e kualifikuara. Kur bëhet ndarja e detyrave, Autoriteti i Aviacionit Civil do të sigurojë që ai ka:

1. të ndërtuar një sistem për vlerësimin fillestar dhe në vazhdimësi i cili garanton se subjekti i kualifikuar është në pajtueshmëri me shtojcën V të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar; ky sistem dhe rezultatet e vlerësimeve do të dokumentohen;

2. ka vendosur një marrëveshje të dokumentuar me subjektin e kualifikuar, të miratuar nga të dyja palët në nivelin e duhur të menaxhimit, e cila përcakton në mënyrë të qartë:

- i. detyrat që do të kryhen;
- ii. deklaratat, raportet dhe të dhënat që do të ofrohen;
- iii. kushtet teknike që duhet të plotësohen në kryerjen e detyrave të tilla;
- iv. mbulimin përkatës të përgjegjësisë; dhe
- v. mbrojtjen e dhënë për informacionin e marrë në kryerjen e detyrave të tilla.

b) Autoriteti i Aviacionit Civil do të sigurojë se procesi i auditimit të brendshëm dhe procesi i menaxhimit të rrezikut të sigurisë në operim (*safety*) të kërkuara nga ADR.KA.B.005(a)(4) mbulojnë të

gjitha detyrat e certifikimit ose të mbikëqyrjes së vazhdueshme të kryera në emër të tij.

ADR.KA.B.015 Ndryshimet në sistemin e menaxhimit

a) Autoriteti i Aviacionit Civil do të vendosë një sistem për të identifikuar ndryshimet që ndikojnë në aftësinë për të kryer detyrat e tij dhe për të përmbushur përgjegjësitë e veta të përcaktuara në udhëzimin nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij. Ky sistem do të mundësojë që ai të marrë masa, sipas nevojës, për të siguruar që sistemi i menaxhimit të mbetet i përshtatshëm dhe efektiv.

b) Autoriteti i Aviacionit Civil do të përditësojë sistemin e tij të menaxhimit për të pasqyruar çdo ndryshim të mundshëm në udhëzimin nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij në kohën e duhur, me qëllim sigurimin e zbatimit efektiv.

c) Autoriteti i Aviacionit Civil do të njoftojë Agjencinë për ndryshimet që ndikojnë në aftësinë e tij për të kryer detyrat dhe përmbushur përgjegjësitë e veta të përcaktuara në udhëzimin nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij.

ADR.KA.B.020 Mbajtja e të dhënave

a) Autoriteti i Aviacionit Civil do të krijojë një sistem të mbajtjes së të dhënave për të siguruar ruajtjen e përshtatshme, qasjen dhe gjurmueshmërinë e besueshme të:

1. politikave dhe procedurave të dokumentuara të sistemit të menaxhimit;

2. trajnimit, kualifikimit dhe autorizimit të personelit të tij;

3. ndarjes së detyrave për subjektet e kualifikuara, që mbulojnë elementet e kërkuara nga ADR.KA.B.010, si dhe detajet e detyrave të ndara;

4. procesit të certifikimit dhe mbikëqyrjes së vazhdueshme të aerodromeve dhe operatorëve të aerodromit;

5. procesit të deklarimit dhe mbikëqyrjes së vazhdueshme të ofruesve të shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit;

6. dokumentacionit që lidhet me rastet e nivelit ekuivalent të parrezikshmërisë dhe kushteve të veçanta të përfshira në bazën e certifikimit, si dhe

çdo Dokument të Pranimit të Devijimit dhe Veprimt (DPDV);

7. vlerësimit dhe njoftimit tek Agjencia të mjeteve alternative të pajtueshmërisë të propozuara nga operatorët e aerodromit dhe ofruesit e shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit dhe vlerësimit të mjeteve alternative të pajtueshmërisë të përdorura nga vetë Autoriteti i Aviacionit Civil;

8. gjetjeve të mangësive, veprimeve korigjuese dhe datën e mbylljes së veprimeve, si dhe vërejtjet;

9. masave detyruese të marra;

10. informacioneve të sigurisë në operim dhe masat për ndjekjen e tyre;

11. përdorimit të dispozitave fleksibile në përputhje me nenin 14 të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar.

b) Autoriteti i Aviacionit Civil do të mbajë një listë për të gjitha certifikatat e lëshuara dhe deklaratat e marra.

c) Shënimet që kanë të bëjnë me certifikimin e një aerodromi dhe të një operatori të aerodromit, ose shpalljen e një ofruesi të shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit do të mbahen për gjithë jetëgjatësinë e certifikatës ose deklaratës, sipas rastit.

d) Shënimet lidhur me pikat (a)(1) deri në (a)(3) dhe pikat (a)(7) deri në (a)(11) do të mbahen për një periudhë minimale prej pesë vjetësh, në varësi të ligjit të zbatueshëm për mbrojtjen e të dhënave.

NËNPJESA C - MBIKËQYRJA, CERTIFIKIMI DHE MASAT DETYRUESE (ADR.KA.C)

ADR.KA.C.005 Mbikëqyrja

a) Autoriteti i Aviacionit Civil do të verifikojë:

1. pajtueshmërinë me bazën e certifikimit dhe të gjitha kërkesat e aplikueshme për aerodromet dhe operatorët aerodromit, përpara lëshimit të një certifikatë miratimi;

2. pajtueshmërinë e vazhdueshme me bazën e certifikimit dhe kërkesat e zbatueshme të aerodromeve dhe operatorëve të aerodromit apo ofruesve të shërbimit të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve që i nënshtrohen detyrimit të deklarimit; dhe

3. zbatimin e masave të përshtatshme të sigurisë në operim, siç përcaktohet në ADR.KA.A.030 (c) dhe (d).

b) Ky verifikim do të:

1. mbështetet nga dokumentacioni që synon të pajisë në mënyrë specifike personelin përgjegjës për mbikëqyrjen e sigurisë në operim me udhëzime për kryerjen e funksioneve të tyre;

2. pajisë me rezultatet e aktivitetit të mbikëqyrjes të sigurisë në operim operatorët e aerodromit dhe ofruesit e interesuar të shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve;

3. bazohet në auditimet dhe inspektimet, duke përfshirë inspektimet e paparalajmëruara, kur është e përshtatshme; dhe

4. pajisë Autoritetin e Aviacionit Civil me provat e nevojshme në rast se kërkohen veprime të mëtejshme, duke përfshirë edhe masat e parashikuara në ADR.KA.C.055.

c) Shtirja e mbikëqyrjes do të marrë parasysh rezultatet e aktiviteteve të mbikëqyrjes së fundit dhe prioritetet e identifikuara të sigurisë në operim.

d) Autoriteti i Aviacionit Civil do të grumbullojë dhe përpunojë çdo informacion që konsiderohet i nevojshëm për mbikëqyrjen, duke përfshirë inspektimet e paparalajmëruara, sipas rastit.

e) Në kuadër të kompetencave të tij mbikëqyrëse, Autoriteti i Aviacionit Civil mund të vendosë të kërkojë miratimin paraprak për çdo pengesë, për zhvillimet dhe aktivitetet e tjera brenda zonave të monitoruara nga operatori i aerodromit në përputhje me ADR.OPS.B.075, të cilat mund të rrezikojnë sigurinë dhe të ndikojnë negativisht në operimin e aerodromit.

ADR.KA.C.010 Programi i mbikëqyrjes

a) Autoriteti i Aviacionit Civil, për çdo operator të aerodromit dhe ofrues të shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve që deklarojnë veprimtarinë e tyre tek ai, do të:

1. vendosë dhe mirëmbajë një program të mbikëqyrjes i cili mbulon aktivitetet e mbikëqyrjes të kërkuara nga ADR.KA.C.005;

2. aplikojë një cikël të planifikimit të duhur të mbikëqyrjes që nuk i kalon 48 muaj.

b) Programi i mbikëqyrjes duhet të përfshijë brenda çdo cikli të planifikimit të mbikëqyrjes, auditime dhe inspektime, duke përfshirë inspektimet e paparalajmëruara, sipas rastit.

c) Programi i mbikëqyrjes dhe cikli i planifikimit do të pasqyrojnë performancën e sigurisë në operim (*safety*) të operatorit të aerodromit dhe ekspozimit të aerodromit kundrejt rrezikut.

d) Programi i mbikëqyrjes do të përfshijë të

dhënat e datave kur duhet të kryhen auditimet dhe inspektimet dhe kur janë kryer ato faktikisht.

ADR.KA.C.015 Fillimi i procesit të certifikimit

a) Me marrjen e një aplikimi për lëshimin fillestar të një certifikate, Autoriteti i Aviacionit Civil do të vlerësojë aplikimin dhe do të verifikojë përputhjen me kërkesat e zbatueshme.

b) Në rastin e një aerodromi ekzistues, Autoriteti i Aviacionit Civil do të përcaktojë kushtet sipas të cilave do të operojë operatori i aerodromit gjatë periudhës së certifikimit, përveç se kur Autoriteti i Aviacionit Civil përcakton se operimi i aerodromit duhet të pezullohet. Autoriteti i Aviacionit Civil do të informojë operatorin e aerodromit për grafikun e parashikuar për procesin e certifikimit dhe do të përfundojë certifikimin brenda periudhës së kohës më të shkurtër që mund të arrihet praktikisht.

c) Autoriteti i Aviacionit Civil do të përcaktojë dhe do të njoftojë aplikuesin për bazën e certifikimit në përputhje me ADR.KA.C.020.

ADR.KA.C.020 Baza e certifikimit

Baza e certifikimit do të përcaktohet dhe do të njoftohet një aplikanti nga Autoriteti i Aviacionit Civil dhe do të përbëhet nga:

a) specifikimet e certifikimit të hartuara nga Agjencia dhe të pranuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil, të cilat AAC i gjen të zbatueshme për projektin dhe llojin e operimit të aerodromit dhe të cilat janë në fuqi në datën e aplikimit për atë certifikate, përveçse kur:

1. aplikanti zgjedh pajtueshmërinë me ndryshimet me fuqi të mëvonshme; ose

2. Autoriteti i Aviacionit Civil konstaton se pajtueshmëria me këto ndryshime me fuqi të mëvonshme është e nevojshme;

b) çdo dispozitë për të cilën është pranuar një nivel ekuivalent i sigurisë në operim nga Autoriteti i Aviacionit Civil, do të demonstronhet nga aplikanti; dhe

c) çdo kusht i veçantë i përshkruar në përputhje me ADR.KA.C.025, të cilin Autoriteti i Aviacionit Civil e gjen të nevojshëm, do të përfshihet në bazën e certifikimit.

ADR.KA.C.025 Kushtet e veçanta

a) Autoriteti i Aviacionit Civil do të përcaktojë për një aerodrom specifikime të veçanta të detajuara teknike, të quajtura kushte të veçanta, nëse specifikimet që lidhen me certifikimin të hartuara nga Agjencia, të referuara në pikën

ADR.KA.C.020(a) janë të pamjaftueshme ose të papërshtatshme, për të siguruar pajtueshmërinë me kërkesat thelbësore të aneksit Va të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, të ndryshuar, sepse:

1. specifikimet e certifikimit nuk mund të përmbushen për shkak të kufizimeve fizike, topografike ose kufizimeve të ngjashme në lidhje me vendndodhjen e aerodromit;

2. aerodromi ka karakteristika të reja ose të pazakonshme të projektimit; ose

3. përvoja nga operimi i atij aerodromi ose aerodromeve të tjera që kanë karakteristika të ngjashme të projektimit ka treguar se mund të rrezikohet siguria në operim.

b) Kushtet e veçanta duhet të përmbajnë specifikime të tilla teknike, duke përfshirë kufizimet ose procedurat që duhen plotësuar, të cilat Autoriteti i Aviacionit Civil i gjen të nevojshme për të siguruar pajtueshmërinë me kërkesat thelbësore të përcaktuara në aneksin Va të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar.

ADR.KA.C.035 Lëshimi i certifikatave

a) Autoriteti i Aviacionit Civil mund të kërkojë çdo inspektim, testim, vlerësim të sigurisë teknike, ose ushtrim demonstrues të cilin ai e shikon të nevojshëm përpara lëshimit të certifikatës.

b) Autoriteti i Aviacionit Civil do të lëshojë ose:

1. një certifikatë aerodromi të vetme; ose

2. dy certifikata të ndara, një për aerodromin dhe një për operatorin e aerodromit.

c) Autoriteti i Aviacionit Civil do të lëshojë certifikatën (certifikatat) e përshkruara në pikën “b” kur operatori i aerodromit të ketë vërtetuar në mënyrë të pranueshme për Autoritetin e Aviacionit Civil përputhjen me kërkesat ADR.KO.B.025 dhe ADR.KO.E.005.

d) Certifikata do të përfshijë bazën e certifikimit të aerodromit, manualin e aerodromit, dhe, nëse është e nevojshme, të gjitha kushtet e tjera të operimit ose kufizimet e përcaktuara nga Autoriteti i Aviacionit Civil, si dhe çdo Dokument të Pranimit të Devijimit dhe Veprimit (DPDV).

e) Certifikata do të lëshohet për një kohëzgjatje të pakufizuar. Privilegjet e aktiviteteve që operatori i aerodromit është i autorizuar për të kryer do të specifikohen në kushtet e certifikatës që i bashkëngjiten asaj.

f) Kur përgjegjësitë i janë atribuar (caktuar) organizatave të tjera kompetente, ato duhet të identifikohen dhe të listohen qartë.

g) Gjetjeve, përveç atyre të nivelit 1 dhe që nuk kanë qenë mbyllur para datës së certifikimit, duhet t’u bëhet vlerësimi i sigurisë dhe do të zbuten sipas nevojës, si dhe nga Autoriteti i Aviacionit Civil, do të miratohet një plan veprimi korrigjues për mbylljen e këtyre gjetjeve.

h) Për të mundësuar një operator të aerodromit që të zbatojë ndryshimet pa miratimin paraprak të Autoritetit të Aviacionit Civil në përputhje me ADR.KO.B.040(d), Autoriteti i Aviacionit Civil do të miratojë një procedurë që përcakton fushëveprimin e ndryshimeve të tilla, duke përshkruar se si do të menaxhohen dhe do të njoftohen këto ndryshime.

ADR.KA.C.040 Ndryshimet

a) Me marrjen e një aplikimi për një ndryshim, në përputhje me ADR.KO.B.40, që më përpara kërkon miratimin e Autoritetit të Aviacionit Civil, AAC do të vlerësojë aplikimin dhe, nëse është rasti, njofton operatorin e aerodromit, për:

1. specifikimet e zbatueshme të certifikimit të hartuara nga Agjencia dhe të pranuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil, të cilat janë të zbatueshme për ndryshimin e propozuar dhe të cilat janë në fuqi në datën e aplikimit, përveç nëse:

a) aplikanti zgjedh pajtueshmërinë me amendimet që hyjnë më vonë në fuqi; ose

b) Autoriteti i Aviacionit Civil konstaton se pajtueshmëria me amendime të tilla që hyjnë më vonë në fuqi është e nevojshme;

2. çdo specifikim tjetër të certifikimit të hartuar nga Agjencia dhe të pranuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil, që AAC e gjen të lidhur drejtpërdrejt me ndryshimin e propozuar;

3. çdo kusht të veçantë dhe ndryshim të kushteve të veçanta, të përcaktuara nga Autoriteti i Aviacionit Civil në përputhje me pikën ADR.KA.C.025, që AAC e sheh të nevojshëm; dhe

4. bazën e ndryshuar të certifikimit, në qoftë se është prekur nga ndryshimi i propozuar.

b) Autoriteti i Aviacionit Civil do të miratojë ndryshimin kur operatori i aerodromit ka treguar (shfaqur), në mënyrë të pranueshme për Autoritetin e Aviacionit Civil, pajtueshmëri me kërkesat e ADR.KO.B.040 dhe, nëse zbatohen, me kërkesat ADR.KO.E.005.

c) Nëse ndryshimi i miratuar ndikon në kushtet e certifikatës, Autoriteti i Aviacionit Civil do t'i ndryshojë ato.

d) Autoriteti i Aviacionit Civil do të miratojë çdo kusht sipas të cilave operatori i aerodromit do të operojë gjatë ndryshimit.

e) Me përjashtim të ndonjë mase detyruese shtesë, kur operatori i aerodromit zbaton ndryshimet që kërkojnë miratimin paraprak pa marrë miratimin nga Autoriteti i Aviacionit Civil sipas përcaktimit në pikën “a” të lartpërmendur, Autoriteti i Aviacionit Civil do të marrë në shqyrtim nevojën për të pezulluar, kufizuar apo revokuar certifikatën.

f) Për ndryshimet që nuk kërkojnë miratim paraprak nga Autoriteti i Aviacionit Civil, AAC do të vlerësojë informacionin e dhënë në njoftimin e dërguar nga operatori i aerodromit në përputhje me ADR.KO.B.040(d) për të verifikuar menaxhimin e duhur të tyre dhe do të verifikojë pajtueshmërinë e tyre me specifikimet e certifikimit dhe kërkesat tjera të përshtatshme të zbatueshme për ndryshimin. Në rast të ndonjë mospërputhjeje, Autoriteti i Aviacionit Civil do të:

1. njoftojë operatorin e aerodromit në lidhje me mospajtueshmëritë dhe do të kërkojë ndryshime të mëtejshme; dhe

2. në rast të gjetjeve të nivelit 1 ose nivelit 2, do të veprojë në përputhje me pikën ADR.KA.C.055.

ADR.KA.C.050 Deklaratat e ofruesve të shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit

a) Me marrjen e një deklarate nga një ofrues i shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit që synon të ofrojë shërbime të tilla në një aerodrom, Autoriteti i Aviacionit Civil do të verifikojë nëse deklarata përmban të gjithë informacionin e kërkuar nga Pjesa - ADR.KO dhe do t'i konfirmojë organizatës marrjen e deklaratës.

b) Nëse deklarata nuk përmban informacionin e kërkuar, ose përmban informacion që tregon mospajtueshmëri me kërkesat e zbatueshme, Autoriteti i Aviacionit Civil do të njoftojë ofruesin e shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve dhe operatorin e aerodromit në lidhje me mospajtueshmërinë dhe do të kërkojë informacion shtesë. Nëse është e nevojshme, Autoriteti i Aviacionit Civil do të kryejë një inspektim të ofruesit të shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve dhe operatorit të

aerodromit. Nëse konfirmohet mospajtueshmëria, Autoriteti i Aviacionit Civil do të marrë masa siç përcaktohet në ADR.KA.C.055.

c) Autoriteti i Aviacionit Civil do të mbajë një regjistër të deklaratave të ofruesit e shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve nën mbikëqyrjen e tij.

ADR.KA.C.055 Gjetjet, observimet, veprimet korrigjuese dhe masat detyruese

a) Për mbikëqyrjen e kryer në përputhje me ADR.KA.C.005(a), Autoriteti i Aviacionit Civil do të ketë një sistem për të analizuar gjetjet për rëndësinë e tyre në sigurinë në operim (*safety*).

b) Autoriteti i Aviacionit Civil shqiptar do të lëshojë gjetje të nivelit 1 kur është zbuluar ndonjë mospajtueshmëri e ndjeshme me bazën e certifikimit të aerodromit, me udhëzimin nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullave zbatuese të tij, me procedurat dhe manualët e operatorit të aerodromit ose të ofruesit të shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve, me kushtet e certifikatës apo vetë certifikatën ose me përmbajtjen e një deklarate e cila ul sigurinë në operim apo rrezikon seriozisht sigurinë në operim.

Niveli 1 i gjetjeve do të përfshijë:

1. dështimin për t'i dhënë Autoritetit të Aviacionit Civil të drejtën e hyrjes në aerodrom dhe në instalimet e operatorit të aerodromit apo te facilitetet e ofruesit të shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve siç përcaktohet në ADR.KO.C.015 gjatë orarit normal të punës dhe pas dy kërkesave me shkrim;

2. marrjen ose mbajtjen e vlefshmërisë së një certifikate nëpërmjet falsifikimit të provave dokumentare të paraqitura;

3. dëshmitë e shpërdorimit ose përdorimit mashtrues të certifikatës; dhe

4. mungesën e një menaxheri përgjegjës.

c) Një nivel 2 i gjetjeve do të lëshohet nga Autoriteti i Aviacionit Civil për çdo mospajtueshmëri të zbuluar me bazën e certifikimit të aerodromit, me kërkesat e zbatueshme të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullave zbatuese të tij, me procedurat dhe manualët e operatorit të aerodromit ose të ofruesit të shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit, me kushtet e certifikatës

ose vetë certifikatën ose me përmbajtjen e një deklarate të cilat mund të ulin ose të rrezikojnë sigurinë në operim.

d) Kur gjatë mbikëqyrjes ose me ndonjë mjet tjetër zbulohet një gjetje, Autoriteti i Aviacionit Civil, pa cenuar ndonjë veprim shtesë të kërkuar nga udhëzimi nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij, do t’ia komunikojë gjetjen operatorit të aerodromit ose ofruesit të shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve në formë të shkruar dhe do të kërkojë veprimet korrigjuese për të adresuar mospajtueshmërinë (mospajtueshmëritë) e identifikuar.

1. Në rastin e gjetjeve të nivelit 1, Autoriteti i Aviacionit Civil shqiptar do të marrë masa të menjëhershme dhe të përshtatshme për të ndaluar ose kufizuar aktivitetet dhe, nëse është rasti, ai do të marrë masa për revokimin e certifikatës ose çregjistrimin e deklaratës, ose do të kufizojë apo pezullojë certifikatën ose deklaratën tërësisht ose pjesërisht, në varësi të masës së gjetjes, derisa të jetë ndërmarrë veprimi korrigjues i suksesshëm nga operatori i aerodromit ose nga ofruesi i shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit.

2. Në rastin e gjetjeve të nivelit 2, Autoriteti i Aviacionit Civil, do të:

a) japë për operatorin e aerodromit ose ofruesin e shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve një periudhë për zbatimin e masave korrigjuese të përfshira në një plan veprimi të përshtatshëm për natyrën e gjetjeve; dhe

b) vlerësojë masat korrigjuese dhe planin e zbatimit të propozuar nga operatori i aerodromit ose ofruesi i shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit dhe, nëse vlerësimi konstaton se ato janë të mjaftueshme për të përballuar mospajtueshmërinë, ai do t’i pranojë ato.

3. Kur operatori i aerodromit ose ofruesi i shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit nuk arrin të paraqesë një plan veprimi korrigjues të pranueshëm, apo për të kryer veprime korrigjuese brenda periudhës kohore të pranuar ose të shtyrë nga Autoriteti i Aviacionit Civil, gjetja do të ngrihet në një gjetje të nivelit 1, dhe veprimet do ndërmerren siç parashikohet në pikën (d)(1) të lartpërmendur.

4. Autoriteti i Aviacionit Civil do të regjistrojë të gjitha gjetjet që ai ka ngritur dhe, nëse është rasti,

masat detyruese që ai ka aplikuar, si dhe të gjitha veprimet korrigjuese dhe datën e mbylljes së veprimit për qëllime të gjetjeve.

e) Për ato raste që nuk kërkojnë nivelin 1 ose nivelin 2 të gjetjeve, Autoriteti i Aviacionit Civil mund të lëshojë observim.

SHTOJCA III KËRKESAT E ORGANIZATËS - OPERATORËT E AERODROMIT (PJESA ADR.KO)³

NËNPJESA A - KËRKESA TË PËRGJITHSHME (ADR.KO.A) ADR.KO.A.005 Fushëveprimi

Kjo shtojcë përcakton kërkesat që duhet të ndiqen nga:

a) një operator aerodromi që i nënshtrohet udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar në lidhje me certifikimin e tij, menaxhimin, manualët dhe përgjegjësitë e tjera; dhe

b) një ofrues i shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve.

ADR.KO.A.010 Autoriteti Kompetent

Për qëllim të kësaj pjese, Autoriteti i Aviacionit Civil (AAC) është autoriteti kompetent.

ADR.KO.A.015 Mjetet e pajtueshmërisë

a) Një operator aerodromi ose një ofrues i shërbimit të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve mund të përdorë mjete alternative të pajtueshmërisë kundrejt atyre të miratuara nga Autoriteti i Aviacionit Civil për të vendosur pajtueshmërinë me udhëzimin nr. 3, datë 7.2.2011”Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij.

b) Kur një operator aerodromi ose një ofrues i shërbimit të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve dëshiron të përdorë një mjet alternativ të pajtueshmërisë të ndryshëm nga Mjetet e Pranueshme të Pajtueshmërisë (MPP) të miratuara nga Autoriteti i Aviacionit Civil për të garantuar pajtueshmërinë me udhëzimin nr. 3, datë 7.2.2011

³ ADR – do të thotë aerodromet dhe KO – do të thotë kërkesat për organizatën. Përcaktimi i numrit rendor të kërkesave është bërë i tillë që të jetë në përputhje me numrat rendorë të përcaktuar në rregulloren përkatëse të BE-së.

“Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, të ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij, përpara zbatimit të tij, ai do t'i japë Autoritetit të Aviacionit Civil një përshkrim të plotë të mjeteve alternative të pajtueshmërisë. Përshkrimi duhet të përfshijë çdo rishikim të manualeve ose procedurave që mund të jenë të përshtatshme, si dhe një vlerësim që tregon (vërteton) se rregullat zbatuese janë përmbushur.

Operatori i aerodromit ose ofruesi i shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve mund të zbatojë këto mjete alternative të pajtueshmërisë me kusht që ato të jenë miratuar paraprakisht nga Autoriteti i Aviacionit Civil dhe pas marrjes së njoftimit, siç përshkruhet në ADR.KA.A.015(d).

c) Kur shërbimet e menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve nuk ofrohen nga vetë operatori i aerodromit, përdorimi i mjeteve alternative të pajtueshmërisë nga ana e ofruesve të shërbimeve të tilla, në përputhje me pikat “a” dhe “b” të lartpërmendura, do të kërkojë gjithashtu një miratim paraprak nga operatori i aerodromit ku ofrohen shërbime të tilla.

NËNPJESA B - CERTIFIKIMI (ADR.KO.B)

ADR.KO.B.005 Detyrimet e certifikimit të aerodromeve dhe operatorëve të aerodromit

Para fillimit të operimit të një aerodromi ose kur është revokuar një përjashtim në përputhje me nenin 5 të këtij udhëzimi, operatori i aerodromit duhet të marrë certifikatën e zbatueshme të lëshuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil.

ADR.KO.B.015 Aplikimi për një certifikatë

a) Aplikimi për një certifikatë duhet të bëhet në formën dhe mënyrën e përcaktuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil.

b) Aplikuesi duhet t'i japë Autoritetit të Aviacionit Civil sa vijon:

1. emrin e tij zyrtar dhe emrin e biznesit, adresën, dhe adresën e tij postare;

2. informata dhe të dhëna në lidhje me:

i. vendndodhjen e aerodromit;

ii. llojin e operimeve në aerodrom; dhe

iii. projektin dhe instalimet e aerodromit, në përputhje me specifikimet e zbatueshme të certifikimit të hartuara nga Agjencia dhe të pranuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil;

3. çdo devijim të propozuar nga specifikimet e zbatueshme të certifikimit të hartuara nga Agjencia dhe të pranuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil;

4. dokumentacionin, që vërteton se si ai do të përmbushë kërkesat e zbatueshme të përcaktuara në udhëzimin nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij. Ky dokumentacion do të përfshijë një procedurë, që gjendet në manualin e aerodromit, e cila përshkruan se si do të menaxhohen ndryshimet që nuk kërkojnë miratimin paraprak të Autoritetit të Aviacionit Civil dhe se si do të njoftohen ato te ky i fundit; ndryshimet e mëvonshme të kësaj procedure do të kërkojnë miratim paraprak nga Autoriteti i Aviacionit Civil;

5. dëshmitë e mjaftueshmërisë së burimeve për të operuar aerodromin në përputhje me kërkesat e zbatueshme;

6. provat e dokumentuara që tregojnë marrëdhënien e aplikantit me pronarin e aerodromit dhe/ose pronarin e tokës;

7. emrin dhe informatat përkatëse në lidhje me menaxherin përgjegjës dhe të personave të tjerë të emëruar sipas kërkesave të ADR.KO.D.015; dhe

8. një kopje të manualit të aerodromit të kërkuar nga ADR.KO.E.005.

c) Nëse është e pranueshme për Autoritetin e Aviacionit Civil shqip, informacionet në pikat 7 dhe 8 mund të vihen në dispozicion në një fazë të mëvonshme, të përcaktuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil, por gjithnjë përpara lëshimit të certifikatës.

ADR.KO.B.025 Demonstrimi (vërtetimi) i pajtueshmërisë

a) Operatori i aerodromit do të:

1. kryejë dhe dokumentojë të gjitha veprimet, inspektimet, provat, vlerësimet e sigurisë në operim ose ushtrimet e nevojshme, si dhe do të vërtetojë tek Autoriteti i Aviacionit Civil:

i. pajtueshmërinë me bazën e njoftuar të certifikimit, me specifikimet e certifikimit të zbatueshme kundrejt një ndryshimi, me çdo direktivë të sigurisë në operim (*safety*), sipas rastit, dhe me kërkesat e zbatueshme të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij;

ii. se aerodromi, kufizimet e pengesave dhe sipërfaqet e tij të mbrojtjes, si dhe zonat e tjera që lidhen me aerodromin, nuk kanë elemente ose karakteristika të cilat e bëjnë atë të pasigurt për operim; dhe

iii. se janë miratuar procedurat e fluturimit të aerodromit.

2. sigurojë tek Autoriteti i Aviacionit Civil mjetet me të cilat është vërtetuar pajtueshmëria; dhe

3. deklarojë tek Autoriteti i Aviacionit Civil përputhjen e tij me pikën (a)(1) të lartpërmendur.

b) Informacionet përkatëse të projektimit, duke përfshirë vizatimet (skicimet), inspektimet, testimet dhe raportet e tjera të përshtatshme, do të mbahen nga operatori i aerodromit dhe do të vihen në dispozicion të Autoritetit të Aviacionit Civil, në përputhje me dispozitat e ADR.KO.D.035 dhe do të paraqiten me kërkesë të Autoritetit të Aviacionit Civil.

ADR.KO.B.030 Kushtet e certifikatës dhe privilegjet e mbajtësit të certifikatës

Operatori i aerodromit duhet të jetë në përputhje me qëllimin dhe privilegjet e përcaktuara në kushtet e certifikatës, të cilat i bashkëngjiten asaj.

ADR.KO.B.035 Vlefshmëria e vazhdueshme e një certifikate

a) një certifikatë do të mbetet e vlefshme me kusht që:

1. Operatori i aerodromit të qëndrojë në përputhje me kërkesat përkatëse të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar, dhe rregullat zbatuese të tij dhe aerodromi të qëndrojë në përputhje me bazën e certifikimit, duke marrë parasysh dispozitat në lidhje me trajtimin e gjetjeve siç specifikohet në ADR.KO.C.020;

2. Autoritetit të Aviacionit Civil t’i jepet e drejta e hyrjes në organizatën e operatorit të aerodromit në përputhje me kërkesat ADR.KO.C.015 për të përcaktuar pajtueshmërinë e vazhdueshme me dispozitat përkatëse të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij;

3. certifikata nuk është dorëzuar ose anuluar.

b) Pas revokimit ose dorëzimit, certifikata duhet t’i kthehet pa vonesë Autoritetit të Aviacionit Civil.

ADR.KO.B.037 Vlefshmëria e vazhdueshme e një deklarate të një ofruesi të shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve

Një deklaratë e bërë nga një ofrues i shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve në përputhje me ADR.KO.B.060 do të mbetet e vlefshme me kusht që:

a) ofruesi i shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve dhe facilitetet e lidhura me të, vazhdojnë të përmbushin kërkesat përkatëse të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij, duke marrë parasysh dispozitat në lidhje me trajtimin e gjetjeve siç përcaktohet në ADR. KO.C.020;

b) Autoritetit të Aviacionit Civil t’i jepet e drejta e hyrjes në organizatën e ofruesit të shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve siç përcaktohet në ADR.KO.C.015 për të përcaktuar pajtueshmërinë e vazhdueshme me kërkesat përkatëse të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij;

c) deklarata nuk tërhiqet nga ofruesi i këtyre shërbimeve apo çregjistrohet nga Autoriteti i Aviacionit Civil.

ADR.KO.B.040 Ndryshimet

a) Çdo ndryshim:

1. që ndikon në kushtet e certifikatës, bazën e certifikimit dhe të pajisjet kritike të sigurisë në operim të aerodromit; ose

2. që ndikon në mënyrë të konsiderueshme tek elementet e sistemit të menaxhimit të operatorit të aerodromit siç kërkohet në ADR.KO.D.005(b);

do të kërkojë miratim paraprak nga ana e Autoritetit të Aviacionit Civil.

b) Për ndryshimet e tjera që kërkojnë miratim paraprak në përputhje me udhëzimin nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij, operatori i aerodromit do të aplikojë dhe do të marrë një miratim të lëshuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil.

c) Aplikimi për një ndryshim në përputhje me pikën “a” ose “b” do të dorëzohet para se një ndryshim i tillë të ndodhë, për t’i mundësuar Autoritetit të Aviacionit Civil që të përcaktojë pajtueshmërinë e vazhdueshme me udhëzimin nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij dhe për të ndryshuar, nëse është e nevojshme, certifikatën dhe kushtet që lidhen me certifikatën bashkëngjitur asaj.

Ndryshimi do të zbatohet vetëm pas marrjes së miratimit zyrtar nga Autoriteti i Aviacionit Civil në përputhje me ADR.KA.C.040.

Gjatë ndryshimeve, operatori i aerodromit do të operojë sipas kushteve të miratuara nga Autoriteti i Aviacionit Civil.

d) Ndryshimet që nuk kërkojnë miratim paraprak do të menaxhohen dhe të njoftohen tek Autoriteti i Aviacionit Civil siç përcaktohet në procedurën e miratuar nga ky i fundit në përputhje me ADR.KA.C.035 (h).

e) Operatori i aerodromit do t'i japë Autoritetit të Aviacionit Civil dokumentacionin përkatës, në përputhje me pikën "f" dhe ADR.KO.E.005.

f) Si pjesë e sistemit të tij të menaxhimit, siç përcaktohet në ADR.KO.D.005, operatori i aerodromit duke propozuar një ndryshim në aerodrom, në operimin e tij, në organizimin ose sistemin e tij të menaxhimit do të:

1. përcaktojë ndërvarësitë me çdo palë të prekur, do të planifikojë dhe do të kryejë një vlerësim të sigurisë në operim në koordinim me këto organizata;

2. grupojë supozimet dhe masat për zbutjet në mënyrë sistematike me çdo palë të prekur;

3. sigurojë një vlerësim gjithëpërfshirës të ndryshimit duke përfshirë çdo ndërveprim të nevojshëm; dhe

4. garantojë që argumentet e plota dhe të vlefshme, si dhe provat dhe kriteret e sigurisë të jenë përcaktuar dhe dokumentuar për të mbështetur vlerësimin e sigurisë dhe se ndryshimi mbështet përmirësimin e sigurisë, kurdo që në mënyrë të arsyeshme është e realizueshme.

ADR.KO.B.050 Pajtueshmëria e vazhdueshme me specifikimet e certifikimit të miratuara nga Agjencia dhe të pranuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil

a) Operatori i aerodromit, pas një ndryshimi të specifikimeve të certifikimit të përcaktuara nga ana e Agjencisë dhe të pranuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil, do të:

b) kryejë një rishikim për të identifikuar të gjitha specifikimet e certifikimit të cilat janë të aplikueshme për aerodromin; dhe

nëse është e përshtatshme, do të fillojë një proces të ndryshimit në përputhje me ADR.KO.B.040 dhe do të zbatojë ndryshimet e nevojshme në aerodrom.

ADR.KO.B.060 Deklarata e ofruesve të shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve

a) Ofruesit e shërbimeve të menaxhimit të

vendqëndrimit të avionëve që janë autorizuar të deklarojnë aftësinë (kapacitetin) dhe mjetet e tyre të përmbushjes së përgjegjësive që lidhen me ofrimin e këtyre shërbimeve, dhe pas një marrëveshjeje me një operator të aerodromit për ofrimin e shërbimeve të tilla në një aerodrom, do të:

1. vënë në dispozicion të Autoritetit të Aviacionit Civil të gjitha informacionet përkatëse dhe do të deklarojnë pajtueshmërinë e tyre me të gjitha kërkesat e zbatueshme të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 "Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil", i ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij, duke përdorur një formular të përcaktuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil;

2. vënë në dispozicion të Autoritetit të Aviacionit Civil një listë të mjeteve alternative të pajtueshmërisë të përdorura, në përputhje me ADR.KO.A.015(b);

3. mbajnë (ruajnë) pajtueshmërinë me kërkesat e zbatueshme dhe me informacionin e dhënë në deklaratë;

4. njoftojnë Autoritetin e Aviacionit Civil për çdo ndryshim në deklaratën e tyre apo të mjeteve të pajtueshmërisë që ata përdorin nëpërmjet dorëzimit (paraqitjes) të një ndryshimi të deklaratës; dhe

5. ofrojnë shërbimet e tyre në përputhje me manualin e aerodromit dhe në përputhje me të gjitha dispozitat përkatëse të përfshira në të.

b) Para se të ndërpresë ofrimin e këtyre shërbimeve, ofruesi i shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve do të njoftojë Autoritetin e Aviacionit Civil dhe operatorin e aerodromit.

ADR.KO.B.065 Ndërprerja e operimit

Një operator që synon të ndërpresë operimin e një aerodromi do të:

a) njoftojë Autoritetin e Aviacionit Civil sa më shpejt që të jetë e mundur;

b) vërë këtë informacion në dispozicion të ofruesit përkatës të Shërbimit Informativ Aeronautik;

c) dorëzojë certifikatën tek Autoriteti i Aviacionit Civil në datën e ndërprerjes së operimit; dhe

d) sigurojë se janë marrë masat e duhura për të shmangur përdorimin e paqëllimshëm të aerodromit nga avioni, përveç nëse Autoriteti i Aviacionit Civil e ka miratuar përdorimin e aerodromit për qëllime të tjera.

NËNPJESA C - PËRGJEGJËSITË SHITESË TË OPERATORIT TË AERODROMIT (ADR.KO.C)

ADR.KO.C.005 Përgjegjësitë e operatorit të aerodromit

a) Operatori i aerodromit është përgjegjës për operimin e sigurt dhe mirëmbajtjen e aerodromit, në përputhje me:

1. Udhëzimin nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij;

2. kushtet e certifikatës së tij;

3. përmbajtjen e manualit të aerodromit; dhe

4. çdo manual tjetër për pajisjet e aerodromit në dispozicion të aerodromit, sipas rastit.

b) Operatori i aerodromit do të sigurojë drejtpërdrejt, ose koordinojë përmes marrëveshjeve siç kërkohet me subjektet e përgjegjshme që ofrojnë shërbimet e mëposhtme:

1. ofrimin e shërbimeve të lundrimit ajror të përshtatshme për nivelin e trafikut dhe kushteve të operimit në aerodrom; dhe

2. hartimin dhe mirëmbajtjen e procedurave të fluturimit, në përputhje me kërkesat e zbatueshme.

c) Operatori i aerodromit do të koordinohet me Autoritetin e Aviacionit Civil për të garantuar që informacioni përkatës për sigurinë e avionëve është përfshirë në manualin e aerodromit dhe është botuar, aty ku shihet si e përshtatshme. Kjo do të përfshijë:

1. përjashtimet apo devijimet e dhëna nga kërkesat e zbatueshme;

2. dispozitat për të cilat ishte pranuar një nivel ekuivalent i sigurisë nga Autoriteti i Aviacionit Civil si pjesë e bazës të certifikimit; dhe

3. kushtet e veçanta dhe kufizimet në lidhje me përdorimin e aerodromit.

d) Nëse në aerodrom zbulohet një kusht rrezikshmërie, operatori i aerodromit duhet, pa vonesë, të marrë të gjitha masat e nevojshme për të siguruar që ato pjesë të aerodromit që janë gjetur se komprometojnë sigurinë nuk përdoren nga avionët.

ADR.KO.C.015 E drejta e hyrjes në aerodrom

Me qëllim të përcaktimit të pajtueshmërisë me kërkesat përkatëse të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullat zbatuese të tij, një operator i aerodromit ose ofrues i shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve do të

lejojë hyrjen e çdo personi të autorizuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil, në:

a) çdo facilitet (strukturë), dokument, regjistrime, të dhëna, procedura apo çdo material tjetër që lidhet me veprimtarinë e tij, që i nënshtrohet certifikimit ose deklaratës, qoftë ajo e kontraktuar apo jo; dhe

b) kryerjen ose dëshminë e çdo veprimi, inspektimi, testimi, vlerësimi ose ushtrimi të cilat Autoriteti i Aviacionit Civil i konsideron si të nevojshëm.

ADR.KO.C.020 Gjetjet dhe veprimet korrigjuese

Pas marrjes së njoftimit për gjetjet, operatori i aerodromit ose ofruesi i shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve, do të:

a) identifikojë burimin e shkakut të mos pajtueshmërisë;

b) përcaktojë një plan të veprimit korrigjues; dhe

c) demonstrojë (vërtetojë) zbatimin e veprimit korrigjues në mënyrë të pranueshme për Autoritetin e Aviacionit Civil brenda periudhës së rënë dakord me këtë autoritet, siç përcaktohet në ADR.KA.C.055(d).

ADR.KO.C.025 Reagimi i menjëhershëm për një problem të sigurisë në operim - pajtueshmëria me direktivat e sigurisë në operim

Operatori i aerodromit ose ofruesi i shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve do të zbatojnë të gjitha masat e sigurisë në operim, duke përfshirë direktivat e sigurisë në operim, të përcaktuara nga Autoriteti i Aviacionit Civil në përputhje me ADR.KA.A.030(c) dhe ADR.KA.A.040.

ADR.KO.C.030 Raportimi i ngjarjeve

a) Operatori i aerodromit dhe ofruesi i shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve do të raportojnë tek Autoriteti i Aviacionit Civil, dhe te çdo organizatë tjetër të kërkuar nga shteti, çdo aksident, incident serioz dhe ngjarje siç është përcaktuar në urdhrin e ministrit nr. 68, datë 10.6.2011 “Për miratimin e rregullores për raportimin e ngjarjeve në aviacionin civil” dhe urdhrin e ministrit nr. 123, datë 22.12.2011 “Për adoptimin e rregullores për integrimin në një qendër të përbashkët të informacionit rreth ngjarjeve në aviacionin civil dhe shpërndarjen e këtij informacioni te palët e interesuara”.

b) Pa cenuar pikën “a” operatori do të raportojë

tek Autoriteti i Aviacionit Civil dhe tek organizata përgjegjëse për projektimin e pajisjeve të aerodromit, çdo mosfunksionim, defekt teknik, tejkallim të kufizimeve teknike, ngjarje apo rrethanë tjetër të parregullt që ka rrezikuar ose mund të rrezikojë sigurinë dhe që nuk ka shkaktuar një aksident ose incident serioz.

c) Pa cenuar urdhrin e ministrit nr. 68, datë 10.6.2011 “Për miratimin e rregullores për raportimin e ngjarjeve në aviacionin civil” dhe urdhrin e ministrit nr. 123, datë 22.12.2011 “Për adoptimin e rregullores për integrimin në një qendër të përbashkët të informacionit rreth ngjarjeve në aviacionin civil dhe shpërndarjen e këtij informacioni te palët e interesuara” raportet e përmendura në pikat “a” dhe “b” do të bëhen në formën dhe mënyrën e përcaktuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil dhe do të përmbajnë të gjithë informacionin përkatës në lidhje me gjendjen e njohur për operatorin e aerodromit ose ofruesin e shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionit.

d) Raportet do të përgatiten sa më shpejt të jetë e mundur, por në çdo rast brenda 72 orëve nga momenti kur operatori i aerodromit ose ofruesi i shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve identifikon gjendjen të cilës i referohet raporti, përveç rasteve kur këtë e pengojnë rrethana të jashtëzakonshme.

e) Aty ku është e përshtatshme, sapo të jenë identifikuar këto veprime, operatori i aerodromit ose ofruesi i shërbimeve të menaxhimit të vendqëndrimit të avionëve do të hartojnë një raport përcjellës për të dhënë detajet e veprimeve (masave) që ai do të marrë për të parandaluar ngjarje të ngjashme në të ardhmen. Ky raport do të hartohet në formën dhe mënyrën e përcaktuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil.

ADR.KO.C.040 Parandalimi i zjarrit

Operatori i aerodromit duhet të vendosë procedura për të ndaluar:

a) pirjen e duhanit brenda zonës së lëvizjes, zonave të tjera operationale të aerodromit, ose zonave të aerodromit ku është depozituar lënda djegëse (karburanti) apo materiale të tjera të ndezshme;

b) shfaqjen e një zjarri të hapur apo ndërmarrjen e një aktiviteti që do të krijonte një rrezik zjarri brenda:

1. zonave të aerodromit ku është depozituar lënda djegëse (karburanti) apo materialet e tjera të ndezshme;

2. zonave të lëvizjes apo zonave të tjera operationale të aerodromit, përveçse kur janë të autorizuar nga operatori i aerodromit.

ADR.KO.C.045 Përdorimi i alkoolit, substancave psikoaktive dhe ilaçeve

a) Operatori i aerodromit do të vendosë procedura për nivelin e konsumit të alkoolit, substancave psikoaktive dhe ilaçeve për:

1. personelin e përfshirë në operationet e shpëtimit dhe fikjes së zjarrit, dhe mirëmbajtjes së aerodromit;

2. personat e pashoqëruar që veprojnë në zonën e lëvizjes apo në zonat e tjera operationale të aerodromit.

b) Këto procedura do të përfshijnë kërkesat që personat e tillë:

1. të mos konsumojnë alkool gjatë periudhës së tyre në detyrë;

2. të mos kryejnë ndonjë detyrë nën ndikimin e:

i. alkoolit, apo çdo substance psikoaktive; ose

ii. çdo ilaçi që mund të ketë një efekt mbi aftësitë e tij/saj në një mënyrë të tillë që të rrezikojë (komprometojë) sigurinë teknike.

NËNPJESA D - MENAXHIMI (ADR.KO.D)

ADR.KO.D.005 Sistemi i menaxhimit

a) Operatori i aerodromit do të zbatojë dhe mirëmbajë një sistem të menaxhimit duke integruar një sistem të menaxhimit të sigurisë në operim (*safety*).

b) Sistemi i menaxhimit do të përfshijë:

1. linjat e përcaktuara qartë të përgjegjesisë dhe llogaridhënies për të gjithë operatorët e aerodromit, duke përfshirë edhe një përgjegjësi të drejtpërdrejtë për sigurinë në operim nga ana e menaxhmentit të lartë;

2. një përshkrim të filozofive dhe parimeve të përgjithshme të operatorit të aerodromit në lidhje me sigurinë në operim, të referuara si politika të sigurisë në operim, të nënshkruara nga menaxheri përgjegjës;

3. një proces formal që siguron se janë identifikuar rreziqet në operim;

4. një proces formal që siguron analizimin, vlerësimin dhe zbutjen e risqeve të sigurisë në operimet e aerodromit;

5. mjetet për të verifikuar performancën e sigurisë në operim të organizimit të operatorit të aerodromit në lidhje me treguesit e performancës të sigurisë në operim dhe objektivat e performancës së sigurisë në operim të sistemit të menaxhimit të sigurisë në operim, si dhe për të vërtetuar efektivitetin e kontrolleve të rrezikut të sigurisë në operim;

6. një proces formal, për të:

i. identifikuar ndryshimet brenda sistemit të menaxhimit të organizimit të operatorit të aerodromit, aerodromit ose operimit të tij të cilat mund të ndikojnë në proceset, procedurat dhe shërbimet e caktuara;

ii. përshtetur marrëveshjet (mënyrat) e garantimit të performancës së sigurisë në operim përpara zbatimit të ndryshimeve; dhe

iii. eliminuar apo modifikuar kontrollet e riskut të sigurisë në operim që nuk nevojiten më, apo që nuk janë më efektive për shkak të ndryshimeve në mjedisin e operacional;

7. disa procese formale për të rishikuar sistemin e menaxhimit të përcaktuar në paragrafin “a”, për të identifikuar shkaqet e performancës jashtë standardeve të sistemit të menaxhimit të sigurisë në operim, për të përcaktuar implikimet (ndërlikimet) e një performace të tillë të rëndomtë (dobët) në operimet, si dhe për eliminimin ose zbutjen e këtyre shkaqeve;

8. një program trajnimi të sigurisë në operim që garanton se personeli i përfshirë në operacionet e shpëtimit dhe fikjes së zjarrit, mirëmbajtjes dhe menaxhimit të aerodromit është i trajnuar dhe është kompetent për të kryer detyrat e sistemit të menaxhimit të sigurisë në operim;

9. mjetet formale për komunikimin e sigurisë në operim që garantojnë se personeli është plotësisht i vetëdijshëm për sistemin e menaxhimit të sigurisë në operim, se ai jep informacione të rëndësishme të sigurisë në operim dhe se shpjegon pse janë ndërmarrë veprime të veçanta të sigurisë në operim dhe pse janë futur apo ndryshuar procedurat e sigurisë në operim;

10. koordinimin e sistemit të menaxhimit të sigurisë në operim me planin e reagimit të emergjencës së aerodromit; dhe koordinimin e planit të reagimit të emergjencës së aerodromit me planet e reagimit të emergjencës së atyre organizatave me të cilat ai do të ndërveprojë gjatë ofrimit të shërbimeve të aerodromit; dhe

11. një proces formal për të monitoruar pajtueshmërinë e organizatës me kërkesat përkatëse.

c) Operatori i aerodromit do të dokumentojë të gjitha proceset kyçe të sistemit të menaxhimit.

d) Sistemi i menaxhimit duhet të jetë në përpjesëtim me madhësinë e organizatës dhe aktivitetet e saj, duke marrë parasysh rreziqet dhe risqet shoqëruese që janë të pandashme nga këto aktivitete.

e) Në rast se operatori i aerodromit zotëron edhe një certifikatë për ofrimin e shërbimeve të lundrimit ajror, ai do të garantojë që sistemi i menaxhimit i mbulon të gjitha aktivitetet në fushën e certifikatave të tij.

ADR.KO.D.007 Menaxhimi i të dhënave aeronautike dhe informacionit aeronautik

a) Si pjesë e sistemit të tij të menaxhimit, operatori i aerodromit duhet të zbatojë dhe mirëmbajë një sistem të menaxhimit të cilësisë që mbulon:

1. aktivitetet e të dhënave të tij aeronautike; dhe

2. aktivitetet e tij të furnizimit (dhënies/vënies në dispozicion) të informacionit aeronautik.

b) Operatori i aerodromit do të përcaktojë procedurat për përmbushjen e objektivave të menaxhimit të sigurisë në operim (*safety*) dhe sigurisë nga ndërhyrjet e paligjshme (*security*) në lidhje me:

1. aktivitetet e të dhënave aeronautike; dhe

2. aktivitetet e furnizimit (dhënies/vënies në dispozicion) të informacionit aeronautik.

ADR.KO.D.010 Aktivitetet e kontraktuara

a) Veprimtaritë e kontraktuara përfshijnë të gjitha aktivitetet brenda fushëveprimit të operatorit të aerodromit, në përputhje me kushtet e certifikatës që kryhen nga organizata të tjera ose të vete certifikuar për të kryer një aktivitet të tillë, ose nëse nuk janë certifikuar, që punojnë nën miratimin e operatorit të aerodromit. Operatori i aerodromit do të sigurojë që kur kontraktin apo blen ndonjë pjesë të veprimtarisë së tij, shërbimi ose pajisja apo sistemi i kontraktuar apo i blerë është në përputhje me kërkesat e zbatueshme.

b) Kur një operator i aerodromit kontraktin ndonjë pjesë të veprimtarisë së tij me një organizatë që nuk është e certifikuar në përputhje me këtë pjesë për të kryer një veprimtari të tillë, organizata e kontraktuar do të punojë nën miratimin dhe mbikëqyrjen e operatorit të aerodromit. Operatori i

aerodromit do të garantojë që Autoritetit të Aviacionit Civil t'i jepet e drejta e hyrjes në organizatën e kontraktuar, për të përcaktuar pajtueshmërinë e vazhdueshme me kërkesat e zbatueshme.

ADR.KO.D.015 Kërkesat për personelin

a) Operatori i aerodromit do të emërojë një menaxher të përgjithshëm, i cili ka autoritetin për të garantuar që të gjitha aktivitetet të mund të financohen dhe të kryhen në përputhje me kërkesat e zbatueshme. Menaxheri i përgjithshëm do të jetë përgjegjës për krijimin dhe mbajtjen e një sistemi efektiv të menaxhimit.

b) Operatori i aerodromit do të emërojë personat përgjegjës për menaxhimin dhe mbikëqyrjen e fushave të mëposhtme:

1. shërbimet e operimit të aerodromit; dhe
2. mirëmbajtjen e aerodromit.

c) Operatori i aerodromit duhet të emërojë një person ose grup personash përgjegjës për zhvillimin, mirëmbajtjen dhe menaxhimin e vazhdueshëm të sistemit të menaxhimit të sigurisë në operim.

Këta persona do të veprojnë në mënyrë të pavarur nga menaxherët e tjerë brenda organizatës, do të kenë qasje të drejtpërdrejtë te menaxheri i përgjithshëm dhe te menaxhmenti përkatës për çështjet e sigurisë në operim dhe do të jenë përgjegjës përpara menaxherit të përgjithshëm.

d) Operatori i aerodromit do të ketë personel të mjaftueshëm dhe të kualifikuar për detyrat dhe aktivitetet e planifikuara për t'u kryer në përputhje me kërkesat e zbatueshme.

e) Operatori i aerodromit do të caktojë një numër të mjaftueshëm mbikëqyrësish të personelit me detyra dhe përgjegjësi të përcaktuara, duke marrë parasysh strukturën e organizatës dhe numrin e personelit të punësuar.

f) Operatori i aerodromit do të garantojë se personeli i përfshirë në operimin, mirëmbajtjen dhe menaxhimin e aerodromit është i trajnuar në mënyrën e duhur në përputhje me programin e trajnimit.

ADR.KO.D.017 Programet e trajnimit dhe të kontrollit të aftësive

a) Operatori i aerodromit do të krijojë dhe zbatojë një program trajnimi për personelin e përfshirë në operimin, mirëmbajtjen dhe menaxhimin e aerodromit.

b) Operatori i aerodromit do të garantojë se personat e pashoqëruar të cilët operojnë në zonën e lëvizjes apo në zona të tjera operationale të aerodromit janë të trajnuar në mënyrë të mjaftueshme.

c) Operatori i aerodromit do të garantojë se personat e lartpërmendur në pikat “a” dhe “b” kanë demonstruar (shfaqur) aftësitë e tyre në kryerjen e detyrave të tyre të caktuara me anë të kontrollit të aftësive në intervale të përshtatshme për të siguruar kompetencën e vazhdueshme.

d) Operatori i aerodromit do të garantojë se:

1. janë përdorur instruktorë dhe vlerësues të kualifikuar në mënyrën e duhur dhe me përvojë për zbatimin e programit të trajnimit; dhe

2. për kryerjen e trajnimit janë përdorur facilitetet (strukturat) dhe mjetet e përshtatshme.

e) Operatori i aerodromit:

1. do të mbajë të dhënat përkatëse të kualifikimit, trajnimit dhe kontrollit të aftësive për të demonstruar (vërtetuar) pajtueshmërinë me këtë kërkesë;

2. në bazë të kërkesës, do t'ia vërë këto të dhëna në dispozicion personelit të tij të interesuar; dhe

3. nëse një person është i punësuar nga një punëdhënës tjetër, sipas kërkesës, do të dërgojë të dhënat e atij personi te punëdhënësi i ri.

ADR.KO.D.020 Kërkesat për facilitetet (strukturat)

a) Operatori i aerodromit do të garantojë se facilitetet (strukturat) e duhura janë vënë në dispozicion të personelit të tij ose personelit të punësuar nga palët me të cilat ai ka kontraktuar për sigurimin e shërbimeve operationale dhe të mirëmbajtjes së aerodromit.

b) Operatori i aerodromit do të përcaktojë zonat e duhura të aerodromit që do të përdoren për magazinimin e mallrave të rrezikshme të transportuara përmes aerodromit, në përputhje me udhëzimet teknike.

ADR.KO.D.025 Koordinimi me organizata të tjera

Operatori i aerodromit do të:

a) garantojë se sistemi i menaxhimit të aerodromit adreson koordinimin dhe ndërveprimin me procedurat në operim të organizatave të tjera që operojnë apo ofrojnë shërbime në aerodrom; dhe

b) garantojë se këto organizata kanë në fuqi procedura mbi sigurinë në operim me qëllim përmbushjen e kërkesave të zbatueshme të

udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullave zbatuese të tij, si dhe kërkesave të përcaktuara në manualin e aerodromit.

ADR.KO.D.027 Programet e sigurisë në operim

Operatori i aerodromit do të:

a) krijojë, udhëheqë dhe zbatojë programe për të nxitur sigurinë në operim dhe shkëmbimin e informacionit përkatës të sigurisë në operim; dhe

b) inkurajojë (nxisë) organizatat që operojnë ose ofrojnë shërbime në aerodrom që të përfshihen në programe të tilla.

ADR.KO.D.030 Sistemi i raportimit të sigurisë në operim

a) Operatori i aerodromit do të vendosë dhe do të zbatojë një sistem të raportimit të sigurisë në operim për të gjithë personelin dhe organizatat që operojnë ose ofrojnë shërbime në aerodrom, për të promovuar sigurinë në operim në aerodrom, si dhe për përdorimin e sigurt të aerodromit.

b) Operatori i aerodromit, në përputhje me ADR.KO.D.005 (b)(3), do të:

1. kërkojë që personeli dhe organizatat e përmendura në pikën “a” të përdorin sistemin e raportimit të sigurisë në operim për raportimin e detyrueshëm të çdo aksidenti, incidenti të rëndë dhe ngjarjeje; dhe

2. sigurojë që sistemi i raportimit të sigurisë në operim të mund të përdoret për raportimin vullnetar të ndonjë defekti, avarie dhe rreziku të sigurisë në operim, të cilat mund të ndikojnë në sigurinë në operim.

c) Sistemi i raportimit të sigurisë në operim do të mbrojë identitetin e raportuesit, do të inkurajojë (nxisë) raportimin vullnetar dhe do të përfshijë mundësinë që raportet të mund të paraqiten në mënyrë anonime.

d) Operatori i aerodromit do të:

1. regjistrojë të gjitha raportet e paraqitura;

2. analizojë dhe vlerësojë raportet, sipas rastit, më qëllim korrigjimin e mangësive të sigurisë në operim dhe identifikimin e tendencave (ecurisë);

3. garantojë se të gjitha organizatat që operojnë ose ofrojnë shërbime në aerodrom, të cilat janë të lidhura me shqetësimin e sigurisë në operim, të marrin pjesë në analizën e raporteve të tilla dhe që të gjitha masat korrigjuese dhe/ose masat parandaluese të identifikuar të jenë zbatuar;

4. kryejë hetime të raporteve sipas rastit; dhe

5. të shmangë ngarkimin e fajit në përputhje me parimet e “*just culture*”.

ADR.KO.D.035 Mbajtja e të dhënave

a) Operatori i aerodromit do të krijojë një sistem të përshtatshëm të mbajtjes së të dhënave, duke mbuluar të gjitha aktivitetet e tij të ndërrmarra sipas udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar dhe rregullave zbatuese të tij.

b) Format i të dhënave do të specifikohet në manualin e aerodromit.

c) Të dhënat e regjistruara do të ruhen në një mënyrë që siguron mbrojtje nga dëmet, ndryshimet dhe vjedhja.

d) Të dhënat e regjistruara do të mbahen për një minimum prej pesë vjetësh, përveç të dhënave të mëposhtme që do të mbahen si në vijim:

1. baza e certifikimit të aerodromit, mjetet alternative të pajtueshmërisë në përdorim dhe certifikata aktuale të aerodromit ose operatorit të aerodromit, për gjithë jetëgjatësinë e certifikatës;

2. marrëveshjet me organizata të tjera, për aq kohë sa marrëveshje të tilla janë në fuqi;

3. manualet e pajisjeve të aerodromit ose sistemeve të angazhuar në aerodrom, për aq kohë sa ato përdoren në aerodrom;

4. raportet e vlerësimit të sigurisë në operim për gjithë kohëzgjatjet e sistemit/procedurës/aktivitetit;

5. trajnimi i personelit, kualifikimet dhe të dhënat mjekësore, si dhe kontrollet e aftësisë së tyre, sipas rasteve, për të paktën katër vjet pas përfundimit të punësimit (marrëdhënieve të tyre të punës) të tyre, ose deri sa fusha e punësimit të tyre të jetë objekt auditimi (verifikimi) nga ana e Autoritetit të Aviacionit Civil; dhe

6. versioni aktual i regjistrimit të rreziqeve.

e) Të gjitha të dhënat e regjistruara do t'i nënshtrohen ligjit në fuqi për mbrojtjen e të dhënave.

NËNPJESA E - MANUALI I AERODROMIT DHE DOKUMENTACIONI (ADR.KO.E)

ADR.KO.E.005 Manuali i Aerodromit

a) Operatori i aerodromit do të krijojë dhe mirëmbajë një manual të aerodromit.

b) Përmbajtja e manualit të aerodromit do të pasqyrojë bazën e certifikimit dhe kërkesat e përcaktuara në këtë pjesë dhe pjesën-ADR.OPS, siç është e zbatueshme (sipas rastit) dhe nuk do të

shkelë kushtet e certifikatës. Manuali i aerodromit do të përmbajë ose referojë të gjitha informacionet e nevojshme për përdorimin e sigurt, operimin dhe mirëmbajtjen e aerodromit, pajisjeve të tij, si dhe kufizimet e pengesave, sipërfaqet mbrojtëse të tij dhe fushate tjera që lidhen me aerodromin.

c) Manuali aerodromit mund të hartohet në pjesë të veçanta.

d) Operatori i aerodromit do të garantojë se i gjithë personeli i aerodromit dhe personeli i gjithë organizatave të tjera përkatëse ka qasje të lehtë në pjesë të manualit të aerodromit që janë të lidhura me detyrat dhe përgjegjësitë e tyre.

e) Operatori i aerodromit, do të:

1. vërë në dispozicion të Autoritetit të Aviacionit Civil ndryshimet që do të bëjë dhe rishikimet e manualit të aerodromit, për pikat që kërkojnë miratim paraprak në përputhje me ADR.KO.B.040, përpara datës efektive dhe do të garantojë se ato nuk do të hyjnë në fuqi para marrjes së miratimit nga Autoriteti i Aviacionit Civil; ose

2. vërë në dispozicion të Autoritetit të Aviacionit Civil ndryshimet që do të bëjë dhe rishikimet e manualit të aerodromit përpara datës efektive, nëse ndryshimi i propozuar apo rishikimi i manualit të aerodromit kërkon vetëm një njoftim Autoritetit të Aviacionit Civil në përputhje me ADR.KO.B 0,040(d) dhe ADR.KO.B.015(b).

f) Pavarësisht pikës “e”, kur ndryshimet apo rishikimet kërkojnë në interes të sigurisë në operim, ato mund të publikohen dhe të zbatohen menjëherë, me kusht që të jetë aplikuar për marrjen e çdo miratimi të kërkuar.

g) Operatori i aerodromit, do të:

1. rishikojë përmbajtjen e manualit të aerodromit, për të garantuar se ai është mbajtur i përditësuar dhe i amenduar kudo që është e nevojshme;

2. përfshijë të gjitha ndryshimet dhe plotësimet e kërkuara nga Autoriteti i Aviacionit Civil; dhe

3. njoftojë të gjithë personelin e aerodromit dhe organizatat e tjera përkatëse për ndryshimet që lidhen me detyrat dhe përgjegjësitë e tyre.

h) Operatori i aerodromit do të garantojë se çdo informacion i marrë nga dokumentet e tjera të miratuara dhe çdo ndryshim i tyre, është pasqyruar saktë në manualin e aerodromit. Kjo nuk e pengon operatorin e aerodromit të publikojë të dhëna dhe procedura më të rezervuara në manualin e aerodromit.

i) Operatori i aerodromit do të garantojë se:

1. manuali i aerodromit është shkruar në një gjuhë të pranueshme për Autoritetin e Aviacionit Civil; dhe

2. i gjithë personeli është në gjendje të lexojë dhe të kuptojë gjuhën në të cilën janë të shkruar ato pjesë të manualit të aerodromit dhe dokumentet e tjera operative që kanë të bëjnë me detyrat dhe përgjegjësitë e tyre.

j) Operatori i aerodromit do të garantojë se manuali i aerodromit:

1. është nënshkruar nga menaxheri i përgjithshëm i aerodromit;

2. është shtypur ose është në format elektronik dhe është i lehtë për t'u rishikuar (lehtësisht i rishikueshëm);

3. ka një sistem për menaxhimin e kontrollit të versionit i cili zbatohet dhe është paraqitur në manualin e aerodromit; dhe

4. zbaton parimet e faktorit njeri (faktorëve njerëzorë) dhe është i organizuar në mënyrë të tillë që lehtëson përgatitjen, përdorimin dhe rishikimin e tij.

k) Operatori i aerodromit do të mbajë të paktën një kopje të plotë dhe aktuale të manualit të aerodromit në aerodrom dhe ta vërë atë në dispozicion për inspektim nga ana e Autoritetit të Aviacionit Civil.

l) Përmbajtja e manualit të aerodromit do të jetë si në vijim:

1. të përgjithshme;

2. sistemi i menaxhimit të aerodromit, kërkesat për kualifikimin dhe trajnimin;

3. karakteristikat e aerodromit;

4. të dhënat e aerodromit që kërkohet të raportohen në Shërbimin e Informacionit Aeronautik; dhe

5. të dhënat e procedurave të operimit të aerodromit, pajisjeve të tij dhe masave të sigurisë teknike.

ADR.KO.E.010 Kërkesat për dokumentacionin

a) Operatori i aerodromit duhet të sigurojë disponueshmërinë e çdo dokumentacioni tjetër të kërkuar, si dhe amendimet përkatëse.

b) Operatori i aerodromit do të jetë i aftë për shpërndarjen pa vonesë të udhëzimeve operationale dhe informacioneve të tjera.

SHTOJCA IV
PJESA KËRKESAT OPERACIONALE -
AERODROMET (PJESA-ADR.OPS)⁴

NËNPJESA A - TË DHËNAT E
AERODROMIT (ADR.OPS.A)

ADR.OPS.A.005 Të dhënat e aerodromit

Operatori i aerodromit sipas nevojës (sipas rastit) do të:

a) përcaktojë, dokumentojë dhe do të mbajë të dhënat përkatëse të aerodromit dhe shërbimeve të disponueshme të tij;

b) japë të dhënat përkatëse të aerodromit dhe shërbimeve të disponueshme përdoruesve të aerodromit dhe shërbimeve përkatëse të trafikut ajror, si dhe ofruesve të shërbimeve të informacionit aeronautik.

ADR.OPS.A.010 Kërkesat për cilësinë e të dhënave

Operatori i aerodromit do të ketë marrëveshje formale me organizatat me të cilat ai shkëmben të dhënat aeronautike dhe/ose informacionin aeronautik.

a) Të gjitha të dhënat përkatëse të aerodromit dhe shërbimeve të disponueshme të tij do të sigurohen nga operatori i aerodromit me cilësinë dhe integritetin e kërkuar.

b) Kur publikohen të dhënat përkatëse të aerodromit dhe shërbimeve të disponueshme të tij, operatori i aerodromit, do të:

1. monitorojë të dhënat përkatëse të aerodromit dhe shërbimeve të disponueshme të tij me origjinë nga operatori i aerodromit dhe të shpallura nga ofruesit e shërbimeve përkatëse të trafikut ajror dhe ofruesit e shërbimeve të informacionit aeronautik;

2. njoftojë ofruesit e shërbimeve përkatëse të informacionit aeronautik për çdo ndryshim të nevojshëm për të siguruar të dhëna përkatëse të sakta dhe të plota të aerodromit dhe shërbimeve të disponueshme, me origjinë (prejardhje) nga operatori i aerodromit;

3. njoftojë ofruesit e shërbimeve përkatëse të trafikut ajror dhe ofruesit e shërbimeve të informacionit aeronautik kur të dhënat e publikuara me origjinë (prejardhje) nga operatori i aerodromit janë të pasakta ose të papërshtatshme.

⁴ ADR – do të thotë aerodromet dhe OPS – do të thotë operacionet. Përcaktimi i numrit rendor të kërkesave është bërë i tillë që të jetë në përputhje me numrat rendorë të përcaktuar në rregulloret përkatëse të BE-së.

ADR.OPS.A.015 Koordinimi ndërmjet operatorëve të aerodromit dhe ofruesit e shërbimeve të informacionit aeronautik

a) Për t'u garantuar ofruesve të shërbimeve të informacionit aeronautik marrjen e informacionit që i mundëson atyre sigurimin e informacionit të përditësuar mbi para-fluturimin dhe për të plotësuar nevojën për informacion gjatë fluturimit, operatori i aerodromit do të bëjë marrëveshje për të raportuar tek ofruesit përkatës të shërbimit të informacionit aeronautik, pa asnjë vonesë të kotë, sa më poshtë:

1. të dhënat për kushtet e aerodromit, heqjen e avionëve jashtë funksionimit, sistemet e shpëtimit dhe fikjes së zjarrit dhe sistemet e treguesit vizual të pjerrësisë së afrimit (PAPI);

2. gjendjen operationale të faciliteteve përkatëse, shërbimeve dhe ndihmëseve të lundrimit në aerodrom;

3. çdo informacion tjetër që konsiderohet të jetë i një rëndësie operationale.

b) Para futjes së ndryshimeve në sistemin e lundrimit ajror, operatori i aerodromit duhet të marrë parasysh kohën e nevojshme nga ana e shërbimeve përkatëse të informacionit aeronautik për përgatitjen, prodhimin dhe lëshimin e materialit përkatës për shpallje.

NËNPJESA B - SHËRBIMET
OPERACIONALE TË AERODROMIT,
PAJISJET DHE INSTALIMET (ADR.OPS.B)

ADR.OPS.B.001 Kryerja e shërbimeve

Shërbimet sipas nënpjesës B të kësaj shtojce, do të kryhen në aerodrom nga operatori i aerodromit direkt ose indirekt.

ADR.OPS.B.005 Planifikimi i emergjencës së aerodromit

Operatori i aerodromit do të ketë dhe do të zbatojë një plan emergjence aerodromi që:

a) është në përputhje me veprimtarinë e avionëve dhe aktivitetet e tjera të kryera në aerodrom;

b) parashikon koordinimin e organizatave përkatëse si pasojë e një emergjence të ndodhur në një aerodrom apo në rrethinat e tij; dhe

c) përmban procedurat për testimin periodik të përshtatshmërisë së planit dhe për shqyrtimin e rezultateve në mënyrë që të përmirësojë efektivitetin e tij.

ADR.OPS.B.010 Shërbimet e shpëtimit dhe fikjes së zjarrit

a) Operatori i aerodromit do të garantojë se:

1. Janë siguruar instalimet, pajisjet dhe shërbimet e shpëtimit dhe fikjes së zjarrit në aerodrom;

2. Janë në dispozicion në kohën e duhur pajisjet e përshtatshme, agjentët për fikjen e zjarrit dhe personeli i mjaftueshëm;

3. Personeli i shpëtimit dhe fikjes së zjarrit është i trajnuar, i pajisur dhe i kualifikuar siç duhet për të vepruar në mjedisin e aerodromit; dhe

4. Personeli i shpëtimit dhe fikjes së zjarrit i nevojshëm për të vepruar në raste emergjente të aviacionit demonstroi aftësitë e tyre mjekësore për të ekzekutuar funksionet e tyre në mënyrë të kënaqshme, duke marrë parasysh llojin e aktivitetit.

b) Operatori i aerodromit do të vendosë dhe zbatojë një program trajnimi për personat e përfshirë në shërbimet e shpëtimit dhe fikjes së zjarrit në aerodrom;

c) Operatori i aerodromit do të zbatojë kontrole të aftësisë, në intervale të përshtatshme për të siguruar kompetencën e vazhdueshme;

d) Operatori i aerodromit do të garantojë se:

1. për zbatimin e programit të trajnimit janë përdorur instruktorë dhe vlerësues të kualifikuar në mënyrë të përshtatshme dhe me përvojë; dhe

2. për kryerjen e trajnimit janë përdorur instalimet dhe mjetet e përshtatshme.

e) Operatori i aerodromit:

1. do të mbajë regjistrimet me të dhënat e duhura të kualifikimit, trajnimit dhe kontrollit të aftësive për të demonstruar (vërtetuar) pajtueshmërinë me këtë kërkesë;

2. do të vërë në dispozicion të personelit të tij përkatës këto të dhëna, mbi bazën e kërkesës së tyre; dhe

3. në qoftë se një person është i punësuar nga një punëdhënës tjetër, sipas kërkesës, do t'i vërë në dispozicion të punëdhënësit të ri të dhënat e këtij personi.

f) Ulja e përkohshme e nivelit të mbrojtjes së shërbimeve të shpëtimit dhe fikjes së zjarrit të aerodromit, për shkak të rrethanave të paparashikuara, nuk do të kërkojë miratim paraprak nga ana e Autoritetit të Aviacionit Civil.

ADR.OPS.B.015 Monitorimi dhe inspektimi i zonës së lëvizjes dhe të instalimeve të lidhura me të

a) Operatori i aerodromit do të monitorojë

gjendjen e zonës së lëvizjes dhe statusin operacional të faciliteteve që lidhen me të dhe do të raportojë për çështjet e rëndësishme operationale, qoftë të një natyre të përkohshme apo të përhershme, tek ofruesit përkatës të shërbimeve të trafikut ajror dhe ofruesit e shërbimeve të informacionit aeronautik.

b) Operatori i aerodromit do të kryejë inspektime të rregullta në zonën e lëvizjes dhe te strukturat që lidhen me të (përkatëse).

ADR.OPS.B.020 Zvogëlimi i rrezikut nga goditjet e kafshëve të egra

Operatori i aerodromit do të:

a) vlerësojë rrezikun nga bota shtazore në dhe përreth aerodromit;

b) vendosë mjetet dhe procedurat për të minimizuar rrezikun e përplasjeve mes kafshëve të egra dhe avionëve, në aerodrom; dhe

c) njoftojë Autoritetin e Aviacionit Civil nëse një vlerësim i botës shtazore tregon se kushtet në rrethinat e aerodromit janë të favorshme kundrejt problemeve me kafshët e egra.

ADR.OPS.B.025 Operimi i automjeteve

Operatori i aerodromit do të vendosë dhe do të zbatojë procedurat për trajnimin, vlerësimin dhe autorizimin e të gjithë shoferëve që operojnë në zonën e lëvizjes.

ADR.OPS.B.030 Sistemi i drejtimit dhe kontrollit të lëvizjes sipërfaqësore (në sipërfaqe)

Operatori i aerodromit do të garantojë se aerodromi është pajisur me një sistem të drejtimit dhe kontrollit të lëvizjes sipërfaqësore (në sipërfaqe).

ADR.OPS.B.035 Operimet në kushtet e dimrit

Operatori i aerodromit do të garantojë se janë vendosur dhe zbatuar mjetet dhe procedurat për sigurimin e kushteve të sigurta të operimit të aerodromit gjatë kushteve të dimrit.

ADR.OPS.B.040 Operimet natën

Operatori i aerodromit do të garantojë se janë vendosur dhe zbatuar mjetet dhe procedurat për sigurimin e kushteve të sigurta të operimit të aerodromit gjatë operimeve të natës.

ADR.OPS.B.045 Operimet në shikueshmëri të ulët

a) Operatori i aerodromit do të garantojë se janë vendosur dhe zbatuar mjetet dhe procedurat për sigurimin e kushteve të sigurta të operimit në kushtet e shikueshmërisë së ulët.

b) Procedurat e shikueshmërisë së ulët do të

kërkojnë më përpara miratim nga ana e Autoritetit të Aviacionit Civil.

ADR.OPS.B.050 Operimet në kushte të këqija të motit

Operatori i aerodromit do të garantojë se janë vendosur dhe zbatuar mjetet dhe procedurat për të garantuar sigurinë e operimeve të aerodromit në kushte të këqija të motit.

ADR.OPS.B.055 Cilësia e lëndës djegëse (karburantit)

Operatori i aerodromit do të verifikojë që organizatat e përfshira në depozitimin dhe shpërndarjen e lëndës djegëse të avionit kanë procedura që garantojnë se avionët janë furnizuar me lëndë djegëse të pandotur dhe sipas specifikimeve të sakta.

ADR.OPS.B.065 Ndhmësit vizualë dhe sistemet elektrike të aerodromit

Operatori i aerodromit do të ketë procedura për të garantuar se ndihmesat vizualë dhe sistemet elektrike të aerodromit funksionojnë siç duhet.

ADR.OPS.B.070 Siguria në operim e punimeve në aerodrom

a) Operatori i aerodromit do të vendosë dhe zbatojë procedura për të garantuar se:

1. siguria në operim e avionit nuk është prekur nga punimet në aerodrom; dhe

2. siguria në operim e punimeve në aerodrom nuk është prekur nga aktivitetet e operimit të aerodromit.

ADR.OPS.B.075 Ruajtja e aerodromeve

a) Operatori i aerodromit do të monitorojë në aerodrom dhe në rrethinat e tij:

1. Kufizimin e pengesave dhe mbrojtjen e sipërfaqeve të krijuara në përputhje me bazën e certifikimit, si dhe sipërfaqet dhe zonat e tjera që lidhen me aerodromin, në mënyrë që, në kuadër të kompetencave të tij, të marrë masat e duhura për të zbutur rreziqet që lidhen me penetrimin (depërtimin) e këtyre sipërfaqeve dhe zonave;

2. Shënimin dhe ndriçimin e pengesave në mënyrë që të jetë në gjendje të ndërmarrë veprime brenda kompetencave të tij, sipas rastit; dhe

3. Rreziqet që lidhen me aktivitetet njerëzore dhe përdorimin e tokës në mënyrë që të ndërmarrë veprime brenda kompetencave të tij, sipas rastit.

b) Operatori i aerodromit do të ketë procedura të vendosura për zbutjen e rreziqeve që lidhen me pengesat, zhvillimet dhe aktivitetet e tjera brenda zonave të monitoruara që mund të ndikojnë në

operimin e sigurt të avionëve që operojnë për në, ose nga aerodromi.

ADR.OPS.B.080 Shënimi dhe ndriçimi i automjeteve dhe objekteve të tjera të lëvizshme

Operatori i aerodromit do të garantojë se automjetet dhe objektet e tjera të lëvizshme, duke përfshirë avionët, në zonën e lëvizjes së aerodromit janë shënuar dhe në qoftë se automjetet përdoren gjatë natës ose në kushtet e shikueshmërisë së ulët, janë ndriçuar. Pajisjet dhe automjetet që i shërbejnë avionëve dhe që përdoren vetëm në platformë mund të përjashtohen.

ADR.OPS.B.090 Përdorimi i aerodromit nga avionë me kod shkronjor më të lartë

a) Me përjashtim të situatave emergjente të avionit, një operator i aerodromit mundet që, me kusht të miratimit më përpara nga Autoriteti i Aviacionit Civil, të lejojë përdorimin e aerodromit ose pjesë të tij nga avionë me kod shkronjor më të lartë sesa karakteristikat e projektimit të aerodromit të specifikuar në kushtet e certifikatës.

b) Për të demonstruar (vërtetuar) pajtueshmërinë me pikën “a”, do të zbatohen dispozitat e ADR.KO.B.040.

NËNPJESA C - MIRËMBAJTJA E AERODROMIT (ADR.OPS.C)

ADR.OPS.C.005 Të përgjithshme

Operatori i aerodromit do të vendosë dhe do të zbatojë një program të mirëmbajtjes, duke përfshirë edhe mirëmbajtjen parandaluese kur është e përshtatshme, për të mbajtur facilitetet (strukturat) e aerodromit në mënyrë që ato të jenë në përputhje me kërkesat themelore të përcaktuara në aneksin Va të udhëzimit nr. 3, datë 7.2.2011 “Për rregullat e përbashkëta në fushën e aviacionit civil”, i ndryshuar.

ADR.OPS.C.010 Rrugët e shtruara, sipërfaqet e tjera në tokë dhe heqja e ujërave

a) Operatori i aerodromit do të inspektojë sipërfaqet e të gjitha zonave të lëvizjes, duke përfshirë rrugët e shtruara (pistat, rrugët lidhëse dhe vendqëndrimet e avionëve), zonat ngjitur dhe heqjen e ujërave (drenazhimin) për të vlerësuar rregullisht gjendjen e tyre si pjesë e një programi të mirëmbajtjes parandaluese dhe korrigjuese të aerodromit.

b) Operatori i aerodromit do të:

1. mirëmbajë sipërfaqet e të gjitha zonave të

lëvizjes me qëllim të shmangies dhe eliminimit të çdo objekti/copërave të lirshme që mund të shkaktojnë dëmtime të avionëve apo të pengojnë funksionimin e sistemeve të avionëve;

2. mirëmbajtje sipërfaqen e pistave, rrugëve lidhëse dhe vendqëndrimit të avionëve në mënyrë për të parandaluar formimin e parregullsive të dëmshme;

3. ndërmarrë veprime të mirëmbajtjes korrigjuese kur karakteristikat e fërkimit si për gjithë pistën apo për një pjesë të saj, kur pista nuk është e ndotur, janë nën një nivel minimal të fërkimit. Frekuenca e këtyre matjeve do të jetë e

mjaftueshme për të përcaktuar tendencën e karakteristikave të fërkimit sipërfaqësor të pistës.

ADR.OPS.C.015 Ndhmësit vizualë dhe sistemet elektrike

Operatori i aerodromit do të vendosë dhe do të zbatojë një sistem të mirëmbajtjes korrigjuese dhe parandaluese të ndihmësve vizualë dhe sistemeve elektrike për të siguruar disponueshmërinë, besueshmërinë dhe pajtueshmërinë e sistemit të ndriçimit dhe shënimit.